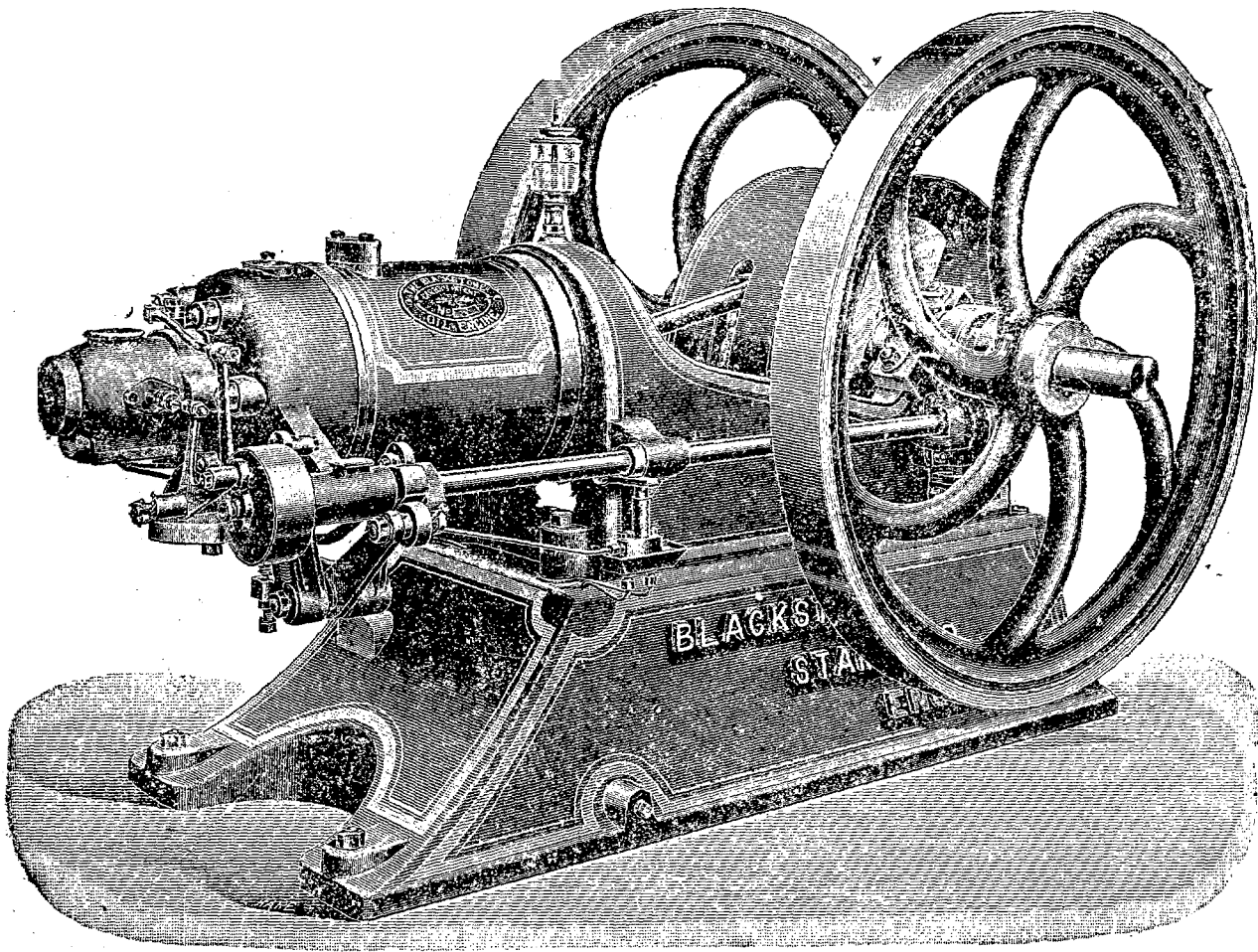

౩౯౫౦౧

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

VOL: 6. } చెన్న పట్టణము 1920 వ సం॥రం జనవరి నెల 6 వ తేది మంగళవారము } NO. 229
సంపుటము. ౬ } సిద్ధార్థి నా మ ఫం వ త్స ర పు వ్య మా స బహుళ ప్ర థ మ గ. } సంచిక ౨౨౯

బ్లాకు స్టాను ఆయిల్ ఇంజనులు.

కిరసనాయిలు, క్రూడు ఆయిలు మున్నగు చమురుల నువయోగించి పనిచేయునట్లు తయారు చేయబడినవి.

ఈ రాజధానిలో అనేకమైన బ్లాకు స్టాను ఇంజనులు పనిచేయుచున్నవి. యజమానులకు మంచి తృప్తినిచ్చినవి. పూర్తియైన వివరములకును ధరలకును నేడే మాకు వ్రాయుడు.

సోలు ఏజంట్లు:

మార్షలు సన్స్ & కో., (ఇండియా) లిమిటెడ్,

1806

ఇంజనీయర్లు

నెం. 9, సెకండులైను బీచ్, మద్రాసు.

బొంబాయి, బెజవాడ, లాహోరు, రంజాపూరు.

ఆమృతాంజనము

తలనొప్పులకు ప్రసిద్ధి కెక్కినది. ఇతర వీధిమైన నొప్పులను కూడ మా ఆమృతాంజనమును వాడి వంతమాత్రమున నయమగును.

చురభ వెల 0-10-0 అణాలు.

మోహిని తైలము రు 0-12-0
తామర తైలము 0-6-0
దంతచూర్ణము 0-2-0

ఆమృతాంజనం డిపో,

6, తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

ఆంధ్ర దినపత్రిక చందా.

12 మాసములకు	18-0-0
6 మాసములకు	9-0-0
3 మాసములకు	4-8-0
1 మాసమునకు	1-8-0

ఆంధ్ర వారపత్రిక చందా.

12 మాసములకు	2-0-0
-------------	-------

“ఆంధ్రపత్రిక” పోస్టుబాక్సు నెం 212 మదరాసు.

180 ఫుటల పుస్తకము ఉచితము

ఆరోగ్యమున కాల్వలనుబట్టిన పొందు పుస్తకమును కౌన్సిలింగులకు అందజేయుటకు నేడు కౌన్సిలింగులకు ఈ ఉచిత పుస్తకమును ఆరోగ్యవ్యాధులకు కలగజేసే కిరసనాయిలను దృఢ గాత్రమునకు యోగ్యులైన ఇప్పించును. ఈ పుస్తకము ఇతర గాత్రములకు నీయబడును. పోస్టువారి యు కు కు ఫలింప వలెనగు. నెం. 9, సెకండులైను బీచ్, మద్రాసు. (212)

వైద్యకాశ్రమి మహిళాకోశ గోవిందజీ, ఆరోగ్యనిగ్రహ కౌన్సిలింగు, 157, కాద్యూరువాడ

ఆరోగ్యభాగ్యము

దీనిని పొందు సన్మాదమును బట్టి జీవనములోనే యెటుకు కలమునారు ఆయన వైద్యుల సంగతి మాకు

1706 వైద్య విద్య

ఆన గ్రంథమును చదువును. కలిగి, టి.కా.కృ.శే.కు.

రాజవైద్య నారాయణజీ శేకవజీ,

21, చీనాబజారు, మదరాసు.

Defy all Wrist Watches.
Not by name, but by test. Solid Silver case, Swiss made, open face, Keyless, Small and attractive, useful for both Ladies and Gents. complete with nice leather strap Rs. 10.
Money refunded in full if not satisfactory.
D. P. ROW & Co.,
Harris Road, Madras, S. C.

కంట్లోలు విచారణ

ఈ. పి. బాట్లకొండ. పి. ఎన్. గారియెదుట

(మా ప్రత్యేక లేఖకునియొద్దనుండి)

దేవవాడ, జనవరి 2-1931. స్వేచ్ఛాసభకు ఇ. పి. బాట్లకొండ, పి. ఎన్. గారియెదుట కంట్లోలు ఆశ్రమముల విచారణ ప్రారంభమయ్యెను. సుమారుగా సాహెబుల బహద్రుగారును ప్రజల కమిటీ తరపున ఆశ్రమదేవర కాశ్యపరావు గారును కొమ్మలూరి గోపాల కృష్ణయ్యగారును మాగంటి సీతయ్యగారును హాజరై యుండిరి. విచారించుటకు మొదటిసారి ఆసారియూ జీవరాజుగారు నొక మాత్రాధీపర్తవడు. వీరు సేవచేయుచున్నారని అనుభవములో భాగములు. వారిట్లు చెప్పిరి.

“మా ఫరమురాధి దేవవాడలో కమిషన్ వ్యాపారము చేయుచుండును. కేవలము కమిటీ ప్రేమతో తేల్చి అనుభవము బాంబాయి వర్తకులను దార్శనాంతి అను మదరాసు వర్తకులను మా కంపెనీ కమిషన్ ఇచ్చి మా ద్వారా ను మారు యేడుచు ఉప్పును విక్రయము చేయుచున్నది. విక్రయము ఖరీదుచేసి దేవవాడలో కొట్లలో నిలవజేసి కొని తాళము చేసుకొని యుండిరి. కడచిన జూలై నెలలో మామాయాన్ సాహెబుగారు దేవవాడలో మా ఆఫీసుదగ్గరకు వచ్చి సాహెబుగారు వేరే సదరు ముగ్గురు కొట్లలో విక్రయము చేయుచున్నదో చెప్పవలసివచ్చి మా ద్వారా నిర్దేశించి అడుగగా వాళ్లు మాకు తెలిపారు. మా యేజులుగారు బాంబాయి వెళ్లివారు. తాళము చేతులు మావద్దలేవు. అని చెప్పివారు. ఆ ప్రకారము ప్లేటు మెంటు వ్రాసి దస్తరు చేయవలసివచ్చి సాహెబుగారు వెంటనే పోలీసులను దివ్యురేక్షి మాజిస్ట్రేటు వెళ్లి వామదగ్గర బంగళాకు తీసికొనివెళ్లి ఆరాత్రి విచారణచేయించి చెరి 50 రూపాయలు జరిమానా వేయించివారు. ఆరాత్రి జరిమానా యిచ్చినతర్వాత 10 గంటల ప్రాధుర్యము పోలీసువా లాలోనుండి విడుదలచేసివారు. మరునాడు ఉదయము మామాయూను సాహెబుగారు వై చెప్పిన ముగ్గురు వర్తకులయొక్క విక్రయపు కొట్ల కన్నీటికిని నీళ్లువేసివారు. ఈ సంగతి తెలిగితిమి విక్రయము చేయుచున్నది బాంబాయి వర్తకుల గుమాస్తాలను బాంబాయియందు దేవవాడ వద్దనుంచి మదరాసునకు దార్శనాంతిగారి గుమాస్తా లిద్దరుగూడ దేవవాడ వచ్చినారు. బహుశా విక్రయ మున్నది లేకన్న పెండ్ల వైన బెట్టెదము. మీరు చెప్పిన చొప్పున డిపోజిట్ చేసినారు. అని చెప్పినప్పటికి సాహెబుగారు విసలేదు. భోరు (సివిల్ సర్జన్ డివిడెన్ రెక్కరు) గారివద్దకు వెళ్లి మా పెండ్ల సంగీకరించవలసివచ్చి చెప్పకొన్నాము. వారు రేపు ఉదయము రావలసివచ్చినారు. మదరాసు భోరుగారివద్దకు వెళ్లి సాహెబుగారు వలనకా దన్నాము. కావున పెండ్ల అంగీకరించబడవచ్చును. తరువాత కేవలము కమిటీ గార్ల తాలూకు విక్రయము సాహెబుగారు కమాండరు చేసివారు. ఆ విక్రయము దేవవాడ వర్తకుల కిప్పించివారు. ఫ్రీంట్ తేల్చి అనుభవము వర్తకుల సాహెబుగారు ద్వారా కమాండరు చేసివారు చెప్పుకొనడమి కలెక్టరుగారికి నోటీసు యిప్పించి రిలవంట్ల సదరు సరుకు కొట్లలో నీళ్లుపోసింది తరువాత దేవవాడ తహశీలుదారుగారు నీళ్లుపోసి దేవవాడ వర్తకుల కిప్పించివారు. కొద్దిగా ఉప్పు దుబియ్యము ఉండి చెడిపోయినందున వారిని తక్కువధరకు బహుశా వచ్చుచున్నారు. ఈ మధ్యకాలములో దార్శనాంతిగారి గుమాస్తాలు మామాయూను సాహెబుగారిలో మాట్లాడుకొని కమాండరు లేకుండా చేసికొని ఉప్పును విక్రయము నుమారు 2500 బస్తాలు పెండ్ల సంగీకరించజేసికొని మదరాసునకు రవాణాచేసి అమ్ముతున్నారు. నుమారు 115 బస్తాల విక్రయము వాళ్ల యిచ్చునవచ్చినట్లు బహుశా వచ్చుచున్నారు. నుమారు 450 బస్తాల విక్రయము మాడు పట్టిగా మామాయూను సాహెబుగారి ద్వారా సాక్షులపాట్లడిపోలీసు వారికి యెక్కువ ధరకనగా 15-20 అంకలెక్టరుగారి రేటుయి యుండగా 15-20 చొప్పున 15-15 చొప్పున అమ్ముకొన్నారు. సదరు యాత్రు విక్రయము అమ్ముగా వచ్చిన యాత్రు ఖరీదును సదరు కంపెనీవారి గుమాస్తాలు వారు యిచ్చి మాత్రాధీపర వారిపేర జమకట్టించివారు. మదరాసు

నుకు పెండ్లకమిషన్ యెరుకుచున్నది 2500 బస్తాల ఖరీదు మాత్రము కొన్నివారు మదరాసులో దార్శనాంతిగారికి యిచ్చుచున్నది వారికెక్కడానికి జమాఖర్చు రాలేదు. కిక్కిన యాత్రును వారికెక్కడా జమాఖర్చు అయినది. మామాయూను సాహెబు గారిద్వారా అమ్మిన మాడు పట్టిల తాలూకు విక్రయములో రెండుపట్టిల సామ్య పూర్తిగా వారు చేరి వారికెక్కడా జమ కట్టబడినది. మదరాసు పట్టి 78 బస్తాల కిక్కిరు 1218-14-0 అంకలెక్టరు సీయం దగ్గర 468-14-0 అంకలెక్టరు దార్శనాంతిగారి సదరు యిద్దరు గుమాస్తాలు మాత్రాధీపర జమకట్టివారు. ఈవిధముగా మాత్రాధీపర జమకట్టి యున్నది. దార్శనాంతిగారి తాలూకు 78 బస్తాల విక్రయము కిక్కిరు కలెక్టరుగారిద్వారా వచ్చినది 468-14-0 అంకలెక్టరు వ్రాయించివారు. ఇంక 750-0-0 అంకలెక్టరు సీయం దగ్గర ఆసామ్యేయవలసి గుమాస్తాల సదరుగారి సీయం యెరుకు పూర్తిగా యిచ్చింది జమకట్టికొని అని వారికి చెప్పివారు. నేను మదరాసును దార్శనాంతి కంపెనీవారికి 750 అంకలెక్టరు వచ్చినది అని వ్రాసినాను. ఉత్తరము సకల వాత్రువులు బాగుగా నున్నది. దానికి వారు జవాబు వ్రాయక వాళ్ళగుమాస్తాలకు వారు యాత్రు సంగతులు చెప్పవలసివచ్చి వ్రాసియున్నాము. గుమాస్తాలు వారు గర్తకు వచ్చి మాతో చెప్పకుండా ఉత్తర మెరుకు భావించుట వ్రాయలేదు, కమాండరు చెప్పుకుండా వదిలివెట్టి యెక్కువ ధర లిప్పించి పెండ్ల సంగీకరించజేసి మాకు సహాయము చేసియుండుట కలెక్టరు సాహెబుగారికి 750 రూపాయలు తీసికొనివారు. అని వారికి చెప్పివారు. ఈ సంగతి సాక్షి చెప్పినతర్వాత కోర్టు బాక్సు కట్టుకొని రిపోర్ట్ చేసివారు. అనంతరము వ్రాసిన ప్లేటు రిజిస్టరును ప్రస్తుతుకు తీసికొని రమ్మని యింటికి సాక్షిసంపిరి. తరువాత హిందు ప్రామాణ్యుల నెక్రెటెయి యునిఫర్మ్ కమిషన్ సదరు ఆంగ్ల భాషా భాషా గలవారును వ్రాసుకుని అను అడ్డవల్లి వెంటకురు వాధ రావు శేషయ్యగారు దేవవాడ వర్తకుల విచారించి వారు. ఆయన 29 కిలోబరు విచారించబడినప్పుడు సాక్షులలో యేమిన్న చెప్పలేదు. కంట్లోలు సుబాధమైన ఆశ్రమముల గూర్చి మీరేయిన చెప్పెదరా అని అడుగగా నేను చెప్పవలసివచ్చియు లేదు. వాకేమియు ఆశ్రమము జరుగలేదని చెప్పిరి. నీరదీవలను కమిటీవారి యెదుట సాక్షుల మిచ్చుటలో తమ తాలూకును తమ వామంబు భాగస్థులకు కొదువ సీతారామయ్యగారు మెదులగువారల తాలూకును ముడికేట్లలోని భాగస్థుల కొట్లకు నీళ్లు వేయుగా మామాయూను సాహెబుగారిని వీరిభాగస్థులలో నొకరు సాహెబుగారి బంధువు దైన ఆకివీడు సాహెబుద్వారా నిభాన్య చేయించుకొని కమాండరు లేకుండా చేసికొని తమ భాగస్థుల తాలూకు కొన్నివేల బస్తాల భాగస్థుల విక్రయముచేసి అమ్ముకొనుటకు నందిగాను తాలూకాలో డిపోజు మామాయూను సాహెబుగారివద్ద తెచ్చుకొనిరనియు కొదువ సీతారామయ్యగారిపేర నందిగామడిపో జరుగుచున్నదనియు యింకను ప్రతి ఫలముగ మామాయూను సాహెబుగారికి రిలే రూపాయలు యిచ్చుటకు యేర్పాటు చేసికొన్నట్లు తమ గుమాస్తాచెప్పె ననియు అనిరి. ఈ సంగతులు 29-3 తేదీకి ఈ సాక్షి చెప్పి యుండవలసి యింకా తిరిగి విచించబడి ఈ సంగతులు అడుగగా తాను తెనుక కమిటీ యి సంగతులతో నిచ్చిన ప్లేటు మెంటు విషయము వాస్తవమే యనియు కాని దర్శిలా తాను విచారించగా మామాయూను సాహెబుగారికి లంచము క్రింద రిలే ఖర్చు పెట్టబడ లేదనియు గర్భ మెంటువారిలో పోరాడుటకు ఖర్చు పెట్టుటకై సదరు రిలే మా భాగస్థులు తీసినట్లును తనకు దర్శిలా తెలిసినదనియు యిసాక్షి చెప్పి వారు. ఈ సాక్షి తిరిగిపోయినా దని కమిటీతరపున మామి చ బడిను. ఇదివరకు పెండ్లకోర్టు విచారణలో దేవవాడ వర్తకుల వేల్చోను కనకయ్య అను వైస్యకు వెనుక కమిటీ వారియెదుటయిచ్చిన సాక్షులలో మామాయూను సాహెబు గారు చాలా పక్షపాతముగా కొద్దియింటికి మాత్రమే కమాం డరు చేసిన సదరు యిచ్చుచున్నాడనియు తాను 4 వేల

బస్తాలవిక్రయము సాక్షులపాట్లకు సర్దుచుచేసినప్పటికి 3 వేల రూపాయలవద్దను పొందినప్పటికి నుమారు 400 బస్తాలకంటె కమాండరు సదరు తనకు యిప్పించలేదనియు చెప్పియుండియు యి విచారణలో మామాయూను సాహెబుగారు వేరు పాతము లేకుండా న్యాయముగ నే ప్రసరించు చున్నారనియు యెదరుసామ్యు చోజున వరకుకొని యుంటే వారికి కమాండరు సదరు యిప్పించు చున్నారనియు వెనుకటి క్రిమినల్ వ్యతిరేకముగ కేసిరి. అప్పుడు మాడు సాక్షి తిప్పి వేయబడి నందున తెనుకటి దాని! భిన్నముగా చెప్పివా దని కమిటీ తరపున బాట్లకొండగారికి చెప్పబడి వెనుకటి క్రిమినల్ను గూర్చి సాక్షి ప్రశ్నించు బడిను. తెనుకటి క్రిమినల్ను తాను యిచ్చినదనియు అందు మీద సంగతులు తనదేననియు సాక్షి ఒక్కొక్కరు. రిలే నేరీ లేవని తిరిగి బాట్లకొండగారి యెదుట ఆసారియూ జీవరాజుగారు విచారించబడిరి. ఆ యెదుటయు నుండియు ఆయనతాలూకా కోర్టు మామ్యము ప్లేటుబాక్సు లన్నియు తనిఖీ చేయబడి వాటిలోని పద్దులు గుబరాతీభాషయింది తెనుగుకు తర్జుమా చేయబడినవి. లెక్కలలో ఆయన చెప్పినట్లుగనే వ్రాయబడి యున్నది. ఆఖరు పద్దు కలెక్టరుగారి ద్వారా వచ్చిస్తే జమ కట్టబడి యున్నది. కాని వ్రాసులోమాత్రము తనకు సేరు చెప్పలేదనియు యెక్స్ ప్లైన్ ఖర్చులకని చెప్పిరనియు మామాయూను సాహెబుగారు చేసిన ప్రశ్నకు అనుగుణ్యముగ జవాబు చెప్పిట్లు తెలియుచున్నది.

తరువాత వారి గుమాస్తా వీరం వెంటకురుగారు విచారించబడి మామ్యురు వర్తకుల విక్రయపు కొట్లు నీళ్లువేయుటకు వైకోర్టు సాహెబుగారును తమ మాత్రాధీ గుమాస్తాల నిర్దేశన మామాయూను సాహెబుగారు తమ ఆఫీసునుంచి దివ్యురేక్షి మేజిస్ట్రేటుగారి బంగళాకు యిద్దరు పోలీసు కనిస్తేవిచ్చి యొక్క హవాలో పంపిరనియు పోలీసు కానిస్తేవిచ్చి యిద్దరు సకల బోధులూ యుండెననియు తానుమాడు దివ్యురేక్షి మాజిస్ట్రేటుగారి బంగళావద్దకు పోతి ననియు చెప్పెను. విచారణ రిలే తేదీ వాయిదా వేయబడినది.

ప్రజల కమిటీవారు ప్రత్యేక ఆఫీసులవలన విచారణ చేయించవలసివచ్చి గర్భ మెంటువారిని రిపోర్టులో కొరియుండిరి. అప్పుడు బాట్లకొండగారు జిల్లా కలెక్టరుగా నుండిరి. ఇంతలో బాట్లకొండగారిని బదలాయించి మారుగారిని కలెక్టరుగా చేసిరి. మారుగారి విచారణకు కమిటీవారు రంగీకరించిరి. కాని, ఏకారణము వలననే గర్భ మెంటువారు కొంతకాలము బాట్లకొండగారిని యిజిల్లాలోనే యుండి యిజిల్లా కలెక్టరుగారికి సహకారిగానుండి తనిచేయుటకు యేర్పాటుచేసిరి. బాట్లకొండగారి విచారణ చేయుచున్నాడు.

ఇందువిషయమై యేమి చేయలేనో యెజింతుటకు గొల్కొండ వెంకటప్పయ్యశంకరులుగారు యికోర్టు దేవవాడ దయచేసియున్నాడు. వేమూరి వెంకటసుబ్బారావు వంతులు గారు మాడు రేపు వచ్చెదరక. ఈ నెల రిలే తేదీని బాట్లకొండగారి విచారణయై తమ ఆసక్తులనును బ్రకటింతుటకు మరయుక ఆఫీసును విచారణాధికారిగా నియమించుటకు దొరతనమువారిని కోరుతున్న కృష్ణశెట్టి రైతాంగ వర్తక అస సర సమావేశము దేవవాడలో జరగనున్నది. పర్యవసానముందు మాడవలసియున్నది. గొల్కొండరావువాడుగారికి తండ్రి యిచ్చబడినది. నేడో రోజు వచ్చెద రని నిరీక్షించుచున్నాడు.

మలయ చందనము

గనేరియా అను పెంగోగమునకు వుండును, వధ్యులు లేదు. పితికారీతో వున్నది. ఎలుపు, తెలుపు, వచ్చు, అను మామ విధముల పెంగోగమును మూడు పూటలలో ముప్పును. అనేక రామ కుటుంబములలో వాడబడిన గొల్కొండ ఖం. కల డిప్లీ-కి రు 2-4.

పంచంగము

కాద్రసంవత్సరము, శ్రీపాదవారిది. అనేక ధర్మశాస్త్రవిషయములు కలవు. వెల 1-కి 0-2 నాలుగు ప్రతులకు లెక్కవ వుండునదవు.

(1251) గంధర్వపార్వతీ, రాజు

కౌట్రీ వార్తలు

ప్రైవేటు వీక్షణి

మెసపాటమియాని వేదిక

లండను, డిశంబరు 31:—హ్యూయెట్టు గారు మెసపాటమియాను గురించి వ్రాసిన నివేదికపై విమర్శన చేయుచున్నట్లు క్రైస్తవ ఇల్లు వ్రాయుచున్నది. మెసపాటమియాపై నిలువై నెట్టి గూఢచర్యం నొసరించిన వాటిని బాగ్రత్తగా అధిక దృష్టాంతము బట్టి అలోచించవలయును. మెసపాటమియా వాక్యమింటుట ప్రతిసంవత్సరమున మన కశరిమితమును వ్యయమును, బ్రాహ్మ విషయమున చాల సామ్యమును పెట్టవలసి వచ్చును. అచట నొక ప్రాంతమును నెలకొల్పటం గూడ చాల అవసరముగ నుండవలను. మెసపాటమియా ప్రాంతపు ప్రజలనుండి పర్యవేక్షణలలో తాత్కాలిక సంధిపాటికండియు సెనరించుచున్న ప్రయత్నములు చాల విశేషముగ నున్నవి. వీటి కంత వ్యయమైనదో గతము మెంటువారు చాల వివరముగ తెలుపవలయును. హిందూ మతపు సరిహద్దు ప్రదేశములందు జరిగినట్లే మెసపాటమియా సరిహద్దు ప్రదేశములందు గూడ చిల్లర యుద్ధములు జరుగునో లేదో అసంగతము ప్రజలకు బాగుగ బోధకముగ నుండును.

మొగ్గింగుపొట్టు క్రైస్తవ ఇల్లు వ్రాయుచున్నది.—నానా జేత సంఘమువారి తీర్పున దాని లాభార్థము మనము మెసపాటమియా పరిపాలనా భారము నిర్వహించుచున్నాము. మెసపాటమియా దేశము బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమునకు చిక్కవలయునని, మన రాజకీయ వేత్తలు చేయుచున్నంతటిని బ్రిటిషు ప్రజలు చాల బాగుగాకాతతో దిలకించు చుండవలయును.

మెసపాటమియా, ఇండియా, ఈజిప్టు కష్టాంతి నోపిలు నలొని కాలముండి బయలుదేరిన 1500 మంది బ్రిటిషు సైనికులలో కాలిడోనియా స్త్రీమత క్రిందటి నెల 31 తేదీని ప్లయమారు జేరినది.

యధాపాతిలోపికములు.

లండను, డిశంబరు 31:— 1919 ఆగష్టు 4 వ తేదీని మెసపాటమియాలోగాని ఇండియాలోగాని రూపాయలలో ఉపకారవేతనముల బడయుచున్నట్టి వారికిని, సామాన్యపరిస్థితులందట్లు బడయు గలిగెడివారికిని చెల్లవలయు యధాపాతిలోపికము రూపాయలు 1 పి. 4 పెన్సెల లెక్కకు చెల్లింప బడవలయునని మాంజేగు గారు నిర్ణయించిరి.

ఈజిప్టునందలి స్థితి.

లండను, డిశంబరు 31:—కయోలోనుండి వచ్చిన తంత్రీ వార్త లిట్లు తెలియబడుచున్నవి— ఈజిప్టు జేతయలందఱును, వివిధ ప్రతిష్ఠాపనల ప్రతిభలును కమిషను వాచివద్ద కేటించి నిర్ణయించి మాట్లాడవచ్చునని మిల్నరు ప్రభువు గారు ధౌర్భాగ ప్రకటనను బాగ్రత్తగా నాలొచించి, పరిపూర్ణ స్వారాజ్యము నిశ్చయించు వారాయావ్యయము నిరాకరించిరి.

ప్రాన్సు సైనికుల ఉపకార వేతనములు.

ప్రాన్సు, డిశంబరు 31:—ప్రాన్సు ఆర్థికమంత్రి ఛంబరను యువస్థానించు జర్మనీ సహాయమున ప్రాన్సు 14 మిలియన్ల మార్కులను సైనికుల ఉపకార వేతనముల నిమిత్తమును, 10 మిలియన్ల మార్కులను ఆక్రమణ మండలముల లాభార్థమును చెల్లించెను.

ప్రాన్సునందలి భారత సైన్యములు

మార్స్ లీసు, డిశంబరు 31:—ప్రాన్సులోనున్న కట్టకడ టెట్రి సైన్యములు మార్స్ లీసున కేగిరి. ఇంక మూడుమాసములలోన ప్రాన్సు దేశమును విడలి స్వతంత్రమునకు మరలగలవు.

కెప్టెన్ ఫ్రెడెరిక్ గార్డీ గారు మరణించిరి.

యమ్యు స్థితి

ఇర్క్కుటగు, డిశంబరు 31:—మిత్రమండలి కమిషనును, అడ్మిరలు కోల్పాకు ప్రభుత్వమువారును ప్రాన్సు నాయకులు రెయిల్వే సంక్షోభ భారమును జెకోబావుల కిచ్చు కేరించిరి.

అడ్మిరలు కోల్పాకుగారి తిరోగమనము.

లండను, డిశంబరు 31:—వీకింగునందలి ప్రైన్సు విలే ఖతుడు 25 వ తేదీనాటి కట్టలో అడ్మిరలు కోల్పాకుగారి తిరోగమనమునందలి జరిగిన భయంకరాంతములకు తెలియబరచెను. రెయిలు మార్గమును సంరక్షించు చుండిన సైనికులలో అంతఃకలహము సంభవించటవలనను, రెయిలు రాకపోకలు పూర్తిగ చెడిపోవుటవలనను గలిగిన బాధ యంతంతకాదు. ఈ వ్యవహారము జెక్కులకును గల సంబంధములు గూడ చెడినవి. నీచేరియా సైనికాధికారి జనరలు కెప్టెన్ గారు జెక్కుల సేనానియధ్యక్షులకు లిఖించిరి. అందువలన ఇర్క్కుటగునకు బోధించుచున్న కోల్పాకు సేనాని ప్రైన్సు లాగిపోయెను. వారివద్ద 650 లక్షల సావరనుల ధన ముండిపోయెను. ఈ ప్రాంత సేనానులు గూడ కలహించుచున్నారు. తిరోగమనమునకు కారణభూతుడైన జనరలు మోరారావుగారిని పట్టుకొనుటలో మా ఫోర్స్ ద్వారా చింత బడెను బ్రిటిషు ఉద్యోగి యులలో 25 గురు తప్పిపోయిరి. జెక్కులు వారిని సంరక్షించ బ్రయత్నించు చున్నారు. ఇర్క్కుటగు మూన్స్ వీక్షణి కాన్సిలువారు బోల్షెవిక్కులతో సంధిచేసికొన ప్రయత్నించు చున్నారు. అందుచేతనవటి బ్రిటిషు ప్రజలకింకా వోటికి బోధించుచున్నాడు. ఫానిక ప్రైన్సులు విశ్వసించుట కెంత మాత్రమును విలువలేకున్నది. రెండుకలహములు తిరుగుబడి తమ యధికారులను చంపి బోల్షెవిక్కులతో చేరినవి. జెక్కులకు గూడ ప్రభుత్వము వారిమీదకంటె సాంఘికవారుల మీద ఎక్కువ అభిమానముగ నున్నది. అందుచేత ప్రజలకంత యిష్టముగ లేని ఈ ప్రభుత్వము వారికినహాయము చేయదగినో గూడ దోమిత్రమందలి వారు బాగుగ అలోచించవలయును. ప్రస్తుత స్థితి విజృంభణ ప్రైన్సులు ఆగమనము వలననే చక్క బడగలదు. అందులకు బోల్షెవిక్కుల నలువగోరుచు జపానునకు సంక్షోభభారము సెప్పగించవలయును.

భోల్షెవిక్కుల సంపుట

లండను, డిశంబరు 31:—పారశీకమునందును, కేసీ యా యందును బోల్షెవిక్కులు ఇంగ్లీషు పాండునోటులను స్పష్టించి విచ్చలవిడిగా వ్యాపింపజేయు చున్నట్లు అన్నది.

బోల్షెవిక్కుల వరాజయము.

లండను, డిశంబరు 31:—హర్బాంగునకు వరాజయము గలిగినదని బోల్షెవిక్కు ప్రకటనము తెలియబరచుచున్నది. మొదట వారాంగునకు వరాజయమిదియై యావలకు బోల్షెవిక్కుల మరల బలవంతమున వెంకట తిరుగువలసిక వచ్చెరి. దెసికిన సేనాని సెరించుచుండిన బోల్షెవిక్కు ప్రైన్సులు నీ ఏతనది కమిషనున కేగిరి. ఏకటిరినో సామర్యము నాక్రమించునట్లేమియుచున్నాడు. అడ్మిరలు కోల్పాకుగారి నెదిరించుచున్న ప్రైన్సులు అతని విజయించుచున్నది. క్రతువులు పారిపోవుచు విడచిన తుపాకులు మొదలగు వాటిని బోల్షెవిక్కులూడ వీయుచున్నాడు.

బోల్షెవిక్కులను పారద్రోలుట.

లండను, జనవరి 1:—ఈప్రాయందలి గత 15 దినముల సంకతిసందర్భముల నన్నిటి నధికారులు క్రోడీకరించి ప్రకటించిరి. అనూచారమునబట్టి ఈ త్రైమాసిక దేశవందలి రుష్యుల సైనికుల సావర్యము ప్రకటనయియును నున్నదని తెలియుచున్నది. బోల్షెవిక్కు సైనికుల చక్రవర్తి గూర్చి భయపడవలసిన అవసరములేదు. ఎఫ్సోయిను లింకకు చెల్లుల నోడింప బ్రయత్నించుచున్నాడు. రెయిలు గూడ నట్లనే కేతువులను వెచకకు తరుచుచున్నాడు. యుక్రేయియలో వెల్లూరు గారి ప్రైన్సు విభజింపబడినది. రుష్యు రాజకీయములందెల్ల దండ ప్రధాన స్థానము వహించియుండలేదు. బ్రిటిషు రుష్యులో దెసికిన సేనాని ఇంకను వెకుక కరుగుచున్నాడు. బోల్షెవిక్కుల ప్రైన్సులు అతి వివరముగ మీదబడుటయే దానికి కారణము. తూర్పు రుష్యులో రెడ్డులు డూటోరు సేనానిని మంగోలియ సరిహద్దున కంపుచున్నారు. రెయిలు మార్గందున్న మిత్రమండలి సైన్యములు నీచేరియ సైన్యములతో గలసి వెకుక కరుగుచున్నవి.

సెమినాపుసేనాని.

లండను, జనవరి 1:—ఇర్క్కుటగు మొదలు ఆకురు పరకును గల ప్రదేశముపై సెమినాపుసేనాని సైన్యాధికారి నియమింపబడినది.

వేపె యువరాజుగారు

లండను, డిశంబరు 31:—వేపె యువరాజుగారి నలస ప్తతీయ వర్తకుల వివరము లింకను తెలియలేదనియు, రిసానులో

వా రాష్ట్రీలియా కీ మార్క్సిస్టులతో వయనమయ్యెదరని నమ్ముటకు విలువలేదనియు, బహుశా 1920 వ సంవత్సరాంతముననో 1921 వ సంవత్సరాంతముననో హిందూజాతీయ కేవలమ్యననియు, పిమ్మట వారు దక్షిణాఫ్రికా కేగవరనియు రైటరు గారు తెలియబరచిరి.

జర్మను సైనికసంఖ్య

లండను, జనవరి 1:—క్రస్తుతము జర్మను సైనికుల సంఖ్య 10 లక్షలకు మించియుండునని అధికారులు మదింపు చేసిరి. అందులో 4 లక్షలకంటె ఎక్కువమంది సైనికులును, 12 వేల నావికులును ఉన్నారు. పాడుగాక నింక ననేక మంది కలంటియరులును, సివిలు గార్డులును ఉన్నారు. వారిలో కొంతమంది నుంచుట సంధివరకులకు ప్రతీకారముగ నున్నదని ఉన్నత సభవారు జర్మనులకు తెలియ బరచిరి.

సంధివరతులు

ప్రాన్సు, డిశంబరు 31:— సంధివరతుల నమలులో ప్రకటించుట కేమీమి యేర్పాటులను జేయవలయునో వాటి నన్నిటిని జనవరి 6 వ తేదీలోగా నిర్ణయింపవలయునని ఉన్నత సభవారు నిశ్చయించుకొనిరి. ఆ సోజుసంధి సంధికములన్నియు జరుగునని తలంపబడుచున్నది. సంధిసంధికము పూర్తియైన వెంటనే 192 వేల టన్నుల నావికా సామగ్రి నర్పించవలయును. తక్కిన సామగ్రిని 30 మాసములలోగా ఇచ్చివేయవలయును.

గ్రేప్రభువుగారి ప్రయాణము

వాషింగ్టను, డిశంబరు 31:—గ్రేప్రభువుగారు న్యూ యార్కునకు బయలుదేరిరి. అచటినుండి జనవరి 3 వ తేదీనతమ ఇంగ్లండునకు బయలుదేరును. పెన్సిల్వేనియా విల్సన్ గారిని జూచుటకు విశేష కృత్యము లొనరింపబడలేదు.

నూతన వత్సరము

ప్రధానమంత్రి సంజేతము.

లండను, జనవరి 1:—డెయిలీ టెస్టామెంట్రీలో లూయిసు బార్ని గారి నూతన సంవత్సర సంజేతము ప్రకటించ బడినది. “విజయ నూచకమును అకాశస్థమునకు సంధిసంధికమును గాంచిన సందర్భమునకు స్వాగతము. ఈ నూతన వత్సరము భావ్య భివృద్ధి నూచకమై తనరాజునో లేక నిరాశను గూలదోయినో ఆసంగతి చాల వరకు మనమీదనే యాధారపడి యుండును. కృపించువున దర్శనార్థము మనయందలి ద్రోహకృత్య మత్యాగకృత్యము నమయము వచ్చిం. ఈ సమయమున మనలో మనము పోరాడితిమేని మనము దుర్బలుల మగుటయేగాక మన యభివృద్ధికి గొప్ప ఆటంకమును గలిగించినవారమగుచున్నాము. కాని మనమంద ఆమోక మత్స్యముతో ఆనోష్ట్య ప్రేమను పునఃపెరిసిమేరి యధ్యక్షునిదోషిని మహాకార్య కీర్తికి మరలిక వన్నె తెచ్చినవారమై మన కృజుకు సౌఖ్య సంపదల నొసగుర్పికవార మగుదుము”

కార్మికమంత్రి

లండను, డిశంబరు 31:— ఇప్పటికి మూడుమాసముల నండి యూరంభమైన పోతపనివారల సమ్మెకట్టు నెట్లనో పరిష్కరింప వలయునను ఉద్దేశముతో కార్మిక మంత్రి లండనున కాహ్వానింపబడిన.

రహదారి చీల్లు

లండను, డిశంబరు 31:—ప్రేజ్సు యూనియను కాంగ్రెసు పార్లమెంటు కమిటీ ప్రతినిధులుగ బోధించుచుండిన సోవియట్టు క్రొలినిధులు రహదారి చీల్లు గోరగా ప్రభుత్వమువారు నిరాకరించిరి.

బ్రిటిషు వారి ఆదాయము.

లండను, జనవరి 1:—క్రిందటి మూడు మాసములలో వచ్చిన ఆదాయము 28,72,52,905 పౌనరములు. క్రిందటి సంవత్సరము మూడుమాసములలో వచ్చిన ఆదాయము కంటె 7,15,07,757 పౌనరముల ఆదాయము ఎక్కువగ వచ్చెను.

హంటరు సంఘము.

అహమ్మదాబాదులో విచారణ.

(మా స్వకీయ విలేజును యొద్దనుండి)

అహమ్మదాబాదు, జనవరి 5:-క్రిస్తురును సెలవులయి పోయిన తరువాత నేను హంటరు సంఘము వారు అహమ్మదాబాదు లోని నుత్తర సిద్ధిపూర్ "హాటిసింగ" నుండి మంజూరునందు గూడ అహమ్మదాబాదు జిల్లాలోని విషయమై విచారణ ప్రారంభించి. సభ్యులందరూ దయచేసిరి. గవర్నమెంటువారి పక్షమున బ్యారిస్టరు కోటుగారు హాజరైరి. పోలీసు ఇన్స్పెక్టరు జనరలు రాబర్టు కనుగారు, సి. వి. డి. డిప్టీ ఇన్స్పెక్టరు జనరలు వైద్యుర గారు కూడ విచారణమందిరమునందుండిరి. గుజరాతీసభ పక్షమున వి. జె. పటేలు, జీ. పటేలు, జే. కాయగారు హాజరైరి.

జిల్లా మేజిస్ట్రేటు

జిల్లా మేజిస్ట్రేటు చార్జీలుగారు మొదట సాక్ష్యమిచ్చిరి. హాటిసింగ హంటరు ప్రభువుగారు క్రింది:- కాంటన్ కా స న ము సం దర్శన లో బయలుదేరిన అంధోళనము, సత్యాగ్రహ సభ తలయెత్తుట, సత్యాగ్రహోద్యమము బయలుదేరట, యాత్రాకాలందు పనిచేయు కూలీవాడ్రలో గంధిగారిపేరిక పలుకుట విషయములను గురించి సాక్షి నుడివెను. తరువాత సాక్షి యిట్లు చెప్పి దొడంగెను:- ఏప్రిల్ 6 వ తేదీన ప్రజలు తనపాటుల ముని దుకాణములను కట్టివెట్టిరి. ఆ దోబాన కల్లలేకుండ జరిగిపోయెను. దీనికి పోవుచుండ మార్గమధ్యమున గంధిగారిని కట్టుకొన్నారని 10వ తేదీన అహమ్మదాబాదులో తెలిసి ప్రజలలో నుద్రేకముదయించి తిరిగి దుకాణములను కట్టివెట్టి ఒంటి గంటకు ప్రజలు రైలుస్టేషనుదగ్గర మునుగుట ప్రారంభించి బలవంతపెట్టి ఇతరులను దుకాణములను కట్టివెట్టించుచుండిరి. ఇద్దరు విరోధియనులు బద్దలో వెళ్లుచుండ వారిని దింపి తరువాత కొని పోగా వారు పోలీసులను తాళక కచ్చేరీలో దాగిపోని తరువాత కచ్చేరీ నుండి బయట పీట తలక యొక పిడిపరలో నుండవలసివచ్చెను. వారికి గోడుగ కొండరు పోలీసువారు వచ్చిరి. వారితోడవలన పిడిలో వారు దాగిపోనిరి. పిడిపరలోనుండి పోలీసువారిని ప్రజలు చావగట్టి దానిని తగులబెట్టుటకు యత్నించిరి. ఒక కానిస్టేబులును చంపిరి.

సిరిగతము వివరించుటచే నేను సాయంకాలము సేనాధికారికి వ్రాసి, సైనికులను కుద్రకుగ కంపుచంపిరి. అప్పుడు మూడవైఖరి బాగుండలేదు గాని దాడులను జేయుచుండలేదు. 6వ గంటకు సైనికులు కిరీడులతోనుండి వచ్చిరి. ముఖ్యస్థానములలో వారిని కాకలా వెట్టిందిరి. మూకలు రాళ్లు చచ్చుచుండిరి.

ఏప్రిల్ 11-న తేదీన ప్రజలు తిరిగి ముగియుండుచే సైనికులను మంజూరున మద్యకుగ పిలిపించిరి. వారు ఉదయం 10 గంటలకువచ్చిరి. అవదత్తు రాజగోపాల్ మూక గుడారమును, కలకర్త అఫీసును, సిటీమేజిస్ట్రేటు అఫీసును, సర్వే అఫీసును, లై లి గ్రా ఫ్ అఫీసును తగులబెట్టిరి. బొంబాయి బ్యాంకుదగ్గర కాకలా కాయచండిన వారు మూకమీద తుపాకులను కాల్పుటచే దాని జోలికి వారు వచ్చుటకు స్వాధీనము లేకపోయెను. పురద్వారమున కవలగల సుకయండిని కూడ తగులబెట్టిరి. జిల్లా కార్యదగ్గరకు వచ్చి మూకల తగులబెట్టకలయు నని చూచి గాని స్థితియలు బలములతోగా వెళ్లిపోయిరి. మరికొందరు కవలస్టేషను దగ్గరకువెళ్లి అక్కడ పనిలోనుండి ప్రాసగారినికొట్టి తలుపులు పగులగొట్టి వారికుటుంబమును చంపును మని బెదిరింకిరి. కాని విశ్వాసపాత్రులగు నాకరుల తోడ్పాటువలన వారందరూ సారిపోగలిగిరి. పీఠులలో కనిపించిన పోలీసువారిని కొట్టి తలపాగా ముక్కుగువారిని లాగుకొనుచుండిరి. డిప్టీ ద్వారమును వారు తగులబెట్టిరి. దానికిసమీపమున నుండినమరియొక యిల్లు ధ్వంస మయ్యెను. పోలీసు వాడాలను తగులబెట్టి, ఆసెప్రి తగులబెట్టమని బెదిరించిరి. సార్వెంటు ప్రజరుగారిని చంపివేసిరి. ఈ దారుణము లన్నియు 10, 11 గంటల మధ్యను జరిగెను. సైనికులవచ్చి కట్టలములలో క్రవేరించి మూకను వెనుకకుదీసివేసిరి. కొంతమందిగల బెట్టుట ముగ్గురు దుండగములను చేయచున్న వారిమీద తుపాకులు కాల్పుటకు సైనికుల కనజనిచ్చిరి. ముఖ్యస్థానమునకు కట్టలములలోని ముఖ్యప్రాంతములకు సైనికులు వెళ్లి కట్టుదిట్టములు చేసిరి. 6 వందలకుండి సైనికులు 61 చుండి. సాయంభ పోలీసువారును అక్కరకులకు, మూకలు మరికొన్ని దారుణములను చేసెను. రాయబహద్రుర బాలకీదాను, హాస్సేనుఖాను గార్ల ఇండ్లను దోచుకొనిరి. వారిద్దరును మేజిస్ట్రేటులు ఒక జేవాలయములోనికి తొరబడిఅక్కడ దొరకిన కత్తులు ముక్కుగువారిని ఎత్తుకొనిపోయిరి. సారాచుకాణములలోనికి వెళ్లి సారాకుండలను తగులగొట్టిరి.

దర్శి చెంచయ్యగారు.

అభివందనములు.

ఆంధ్ర సినిమాలైజ్ కమిటీ కార్యదర్శులు, వి. యాక్. కర్మగారు మాకిటుల వ్రాయుచున్నారు.

నిన్న తిరుపతిలో నిర్వహించిన మహాసభలోని విషయమున ఆంధ్రసోదకుల శ్రీమత దర్శి చెంచయ్యగారి విషయమున నే నేమియో గొప్పపని చేసితి నని తాము ప్రకటింపి యున్నాము. తాము నాపట్ల చూపెట్టిన కారమునకు నే నే విభిన్నముగ అర్హుడను గాను. చెంచయ్యగారి విషయ విషయమున నిరంతరము పనిచేసినవారు ఆంధ్రప్రదేశ్ కార్యకర్తలయొరి ఆంధ్రులందరికిని బాగుగా తెలియును. ఆంధ్రప్రదేశ్ కార్యకర్తలకు ఈవిషయమున కమ్యూనికేషన్ లో నిరంతరము అంధోళనము చేయబట్టి చెంచయ్యగారి కుర్రాడులను ప్రజలు తెలిసికొనుటకు పిలువడం పోయియుండెడిది. కర్మకార్యకర్తలగు క్రితానీ వాధుని నాగేశ్వరరావు కుటుంబముగారును సంపాదకులు క్రితానీ శేషగిరిరావు కుటుంబముగారును ఈవిషయమున ఆంధ్రుల కృతజ్ఞతకు పాత్రులు. చెంచయ్యగారును, ఈ మహానీయులకు తమ అభివందనముల నిర్వహణ నన్ను ప్రత్యేకముగా గౌరవించున్నారు.

ఇంకను చెంచయ్యగారి విషయ విషయమున పనిచేసిన వార నేకులు గలరు. అంధోళనపాజనకభ, అంధోరాష్ట్రీయసభ, అంధోళు:డల సభలు, ఆస్పత్రవైఖ్యసభలు చెంచయ్యగారి విషయ విషయమున చాల పని చేసియున్నది. కృష్ణాపత్రిక జేబాళిమాను ముగ్గురు అంధోళప్రతికములు, సాంధ్య, న్యూ ఇండియా కులికలను ఈ సందర్భమున చేసిన పని సంతోషనీయును. ఈ కులికల సంపాదకులను, వైసభల వారిని ముందందముల సమర్పించుచున్నాము.

మరి ఆంధ్రజేతమున పలుకాపులలో వెళ్ళుచుండియు తానూపంతులను ముందము సతతము చెంచయ్యగారి విమోచనవిషయమున ఎంతయో ప్రశంసచేసి యున్నాడు. ఇందు విశాఖపట్టణమునుండలవాడును కొల్లూరి సత్యనారాయణగారిని ప్రత్యేకముగా ప్రశంసించవచ్చును. వీరి చెంచయ్యగారి విషయ విషయమును గురించి ప్రభుత్వమువారిని కేరటకు మహాస్థిలను అమ్మవేయించి, జేతమునకుటకు పంపివెట్టి, ఆస్పత్రవైఖ్యలను సంతకములను చేయించి ప్రభుత్వమువారికి పంపి ఎ.తయోనేర చేసి నాకు. వీరికి మా అభివందనముల నిర్వహించుచున్నాము.

మానసియులగు. డి. ఎన్. కర్మగారును, భూపతిరాజు వేంకటపతి రాజుగారును, చెంచయ్యగారి విషయ విషయమున చేసిన సేవకు మేము మరచిపోవాలము. వీరికి మాకృతజ్ఞతాపూర్వకమందములను సమర్పించుచున్నాము.

వెల సులభము. ఫల మధికము.

కనకదుర్గా ఆంధ్రుకో

వెనుగొండ, కృష్ణాజిల్లా.

హాసర్య, జస్టిసున్న, కలకర్త, అఫీసు కొయివాన్ వెనుగొండాన్, పిరెడ్డిప్, వెనెల్లు ముదలయిన శేర్లగల యిట్లు ప్రశస్తమయిన లంకాపాకతో అనుభవనీయలయిన కనివాడ్ర తే తయారుచేయించి అమ్మచున్నాను. ఇకర సంగతులు కొంచెనికి వ్రాసి తెలుసుకొనవచ్చును.

నలమాటి సుబ్బారాయుడు.

(1984) ప్రాశంబుక.

వైద్యగ్రంథములు

డాక్టరు ఆచంట లక్ష్మీవతి బి. ఎ., ఎం. బి. సి. ఎం.

గారిచే రచియింపబడినవి.

1. అంటువ్యాధులు	0-12-0
2. చంటిబిడ్డ	1-0-0
3. కలరా	0-7-0
4. మలేరియా (చర్చివ్వరము)	0-7-0
5. ఆయుర్వేదమునందలికొన్ని ప్రశస్త మోగములు	0-4-0
6. Principles of Ayurvedic Treatment (English)	0-8-0
7. Some Important Prescriptions in Ayurvedic (English)	0-4-0
- ఈ గ్రంథములు కొరవచా ఆంధ్ర ఆయుర్వేద ఔషధాలయమువారికి 19 హాసుకోడ్డు, హంటుకోడ్డు, చెన్నకట్ట నము అను చిరునామాకు వ్రాయవలెను. (1985)

పనివాండ్ర నమైకట్టు.

40 వేలమంది వసమూరులు

బొంబాయిలో 50 యాత్రకాలలలో మూ రుట. బొంబాయిలో చాలమంది కనివాండ్రు కుక్ వారము పనిచేసిరి. 40 వేల మందిసరకును పనిచూసి కూర్చుండిరట. 50 యాత్రకాలలకు మూసివేసెదట. బొంబాయిలోని క్రిత యాత్రకాలలకు కలెక్టు, డిస్కాంట్రిలలోగలవు. కుక్వారము ఉదయము 6-30 గంటలవరకు యేమి రులేక యాత్రకారము పనిచేయకుచుండెను. బాంబాయి సామాన్య యాత్రకాలలోని వారు మొదట పనిలోనుండి లేచివచ్చిరి. వారు మూములుగ 6-30 నిమిషములకు పని ప్రారంభించి కొంతసేపటికి పనియం దనివ్వును కనుకరది 7-30 నిమిషములకు కొందరు పని కట్టివెట్టి వైకి లేచివచ్చిరి. వారిచూచి తోడిపనిచూచు ప్రజలు లేచివచ్చిరట. ఎందుకు పని మానివేసిన మేనేజరు యిన్నిగు అధికారులు వారిని పరీక్షించి పనికాలము 12 గంటల నుండి 10 గంటలకు క్రింది కలుపు కాలములో నిర్ణయింపు భర్త్యమును కృద్ధిచేసినగాని జీవము గడుసేరదని చెప్పుకొని రట. తిండి దినుసుల ధరలు నానాటికి పెరిగిపోవుచున్నదని వారు చెప్పుకొనిరి.

అక్కడనుండి వారు మూరాష్ట్ర గోకులవాడు యాత్రకాలకు వెళ్లి అక్కడ పనిచేయు వారికూడ పని మానివేసి రమ్యుని కొర వారుకు పనిచాలించి లేచివచ్చిరి. తరువాత ఒక్కొక్క యాత్రకాలకే కల్లుచున్నట్లే చేయుచుండెను.

వారమునాడు 11 యాత్రకాలలలోనివారు పనిచాలించివచ్చిరి. నిరుడు పనిచూసి వేసినప్పటికిని ఇప్పుటికి చాల వ్యక్త్యమును కనిపించుచున్నది. అప్పుడు పనివాండ్రు అల్లులకు చేసిరి. ఇప్పుడు గ్రందగోళములవు. పని మానివేయుట తోడనే హాటెలు యెవరెన్నున వారు తరుతకు యిండ్లకు వెళ్లిపోయిరి. వెళ్ళుచు ఇండియను యాత్రకాలలో మాత్రము కొంచెము గ్రందగోళము జరిగి కలపులకు కిటికీలకు ఆయిచ్చిన అద్దములను బ్రద్దులుకొట్టిరట. ఆ యాత్రకాల సర వితముదాను థాంక్స్ గానిది. యాత్రకాలలోనికి కూలివా (కు వెళ్లి పోమాకడని గ్రాతానాపకులకు రాగా గుమ్ము దగ్గరనుండి నాకడ వారిని వెళ్ళనీయించున ఆతనితో కొంత వెనుగులాడుట సుభవింది తలపుల అద్దములకు బ్రద్దులు కొట్టిరట.

ఇది యంతయు కుక్వారము జరిగిన సంగతి. కుక్వారము పనిచూసివేయనివారు మరు నాడు మానుకొందురని చెప్పుచుండిరి. కనివా. డ్ర దగ్గరనుండిగాని యజమానుల నుండిగాని సంగతులు తెలియుటలేదు.

ముండేమి ప్రమాదము కచ్చునో యిం జాగ్రత్తకొరకు సైనికులను పిలిపించిరి.

శనివారమునాడు యాత్రకాలలలోని వారు పనిచూసి రట. మొత్తముమీద 50 యాత్రకాలలలోని వారు 50 వేల మంది మాని యుందుర.

మాటుంగా లోని రైలునే కర్మగారులలోని వారు పనిచూసి మరల కలలో చేరి. నూకరించెందెంటుగారు వారి సంగతిని ఆలోచించి వారికి సమహాయము చేయుచుమని చెప్పిరి.

చంద్రరేఖావిలాసము

హాస్యరసప్రబంధరాజము:కూచిమంచిబిళ్లకవిప్రణీతము "కుక్కటికి నమముగా గృధ్రి - నే కవులును బెప్పుక బాల రిదిబిరుదము." - జగ్గకవి. రెండవసూక్యం. 12.

అపూర్వసంఘసంస్కారణము

కాలానుగుణ మైన "అపూర్వగ్రంథము." "అక్షర లతు లిచ్చినను చాల" దని పొగడగన్నది. అ. 8.

వసంత సేన

అత్తిమనోహర మైన యభివకావ్యము వెల్లుకృతికల మెక్కు వడసింది. 0-8-0.

నీతికథాసంగ్రహము

చిర కాలమునుండి సాతగ్రంథము. 20,000 ప్రతులు వ్యాప్తిలోనున్నవి. అందలు చదువదగినది. అ. 4.

కాళిక్రూరి గోపాలరావు గారు, 4, ఆచారపుక్ సందు, బార్డిటౌన్, మదరాసు.

వైద్యశాలలు

మదరాసు రాజధానియందున్న వైద్యశాలల 1918 సంవత్సరపు కార్యవేదికము మాతాగ్రామము జేరినది. సామ్రాజ్యకారణములములమున వైద్యోద్యోగుల సంఖ్య తగ్గినది. అందు మూలమున వైద్యాలయముల సంఖ్యను కూడ తగ్గించుట సరమాయెను. 1918 సంవత్సరము జనవరి 1 తేదీకి రాజధానియందు 707 వైద్య ప్రతిష్ఠాపనములు కలవు. 24 కొత్తగ నొకొలువ బడినవి. ఇవివరకు మూసివేయబడిన వానిలో 7 మరల పునరుద్ధరింపబడెను. 16 ఒక తరగతినుండి మరియొక తరగతికి మార్చబడినవి. 3కి వైద్య శాలలు ఈవత్సరమున మూసివేయబడినవి. బరంపురము, విశాఖకట్టణము, కాకినాడ, బందరు, గంటూరు, మున్నగు ప్రధానస్థానములయందున్న ఆస్పత్రులను ప్రభుత్వయాజమాన్యము క్రిందకు గొని రాబడెను. సంవత్సరపారంభమున 42 పోలీసువైద్యశాలలును, అడవులు, సర్వేలు, కాలువలు మున్నగువానికి 11 డిస్పెన్సరీలును కలవు. రైల్వేవైద్యశాలలలో రోగులసంఖ్య హెచ్చుచున్నది. ఇచ్చటనుండి చికిత్సచు పొదువారిలో మరణములు గతవత్సరమున 0.36 వంతునూడగా, యీ వత్సరమున 0.57 వంతున నున్నవి. ప్రైవేటు ప్రతిష్ఠాపనములు 5కి కలవు. వీనియందు ఔషధముల నొందుగారి సంఖ్య గత సంవత్సరమున 38080; యీ సంవత్సర మీసంఖ్య 31,31,933 వరకుతగ్గెను. ఇంకలకీ వైద్యశాలలలో కొన్ని మూసివేయబడుటయే కారణము. లోకలుభిము వైద్యశాలలకుందును యిట్టిఫలితములే గానవచ్చుచున్నవి. ఇక ఆయాము వృద్ధి జేయుచున్నది; వ్యయముకూడ తదనుగుణ్యముగనే పెచ్చినది.

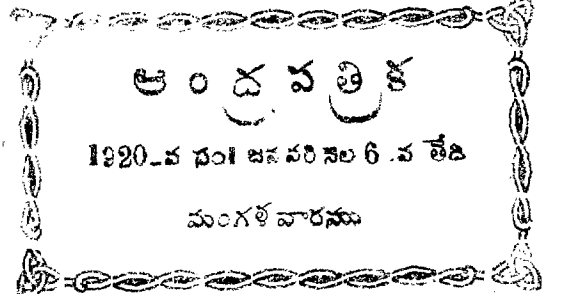
సంవత్సరము ఆదాయము వ్యయము

1917	రూ 32,62,973.	రూ 32,25,439
1918	రూ 35,66,594	రూ 35,85,619

ఉన్న ఉద్యోగుల జీతములను వృద్ధిచేయుటకును, భవన నిర్మాణము మున్నగు కార్యములకును ఈ యధికమొత్తము ఖర్చుచేయబడెను. ఈ విషయముల నన్నిటినిబట్టి యోచించినయెడల ప్రజావసరములగు తగినంత వైద్యసహాయము లభించుట లేదు. స్వప్రము కాకలను. ఎత్తడలను రోగుల సంఖ్య వృద్ధిచుచున్నది. కొన్ని స్థలములయందు మొత్తమున తగ్గుదల గాల్చించినను అందులకు వైద్యశాలలు మూసివేయబడుటయే కారణ మగుటచే యొకరో రోగులు వైద్యసహాయము లేక బడియుండి రని సులభముగా నూహించవచ్చును. అందు ముఖ్యముగా 1918 సంవత్సరమున విషజ్వరాది సామ్రామికవ్యాధులు చేతమున ప్రబలి వేలకొలదివాగులకు తమవారత వేసికొనినవి. మహూవి, ప్లేగు వ్యాధులు యథా ప్రకార మనేక దేశములయందు స్వచ్ఛందవిహారము సలపుచున్నవి. ఇచ్చుమొజా జ్వరమునకు తగిన ఔషధములు కనుగొనబడనట్లు తోచుచున్నది. ఏలనన నిన్యాధిపలన సుభవించిన మరణములసంఖ్య యపారముగ నున్నది. ధనవంతులును, దరిద్రులును కూడ ఈవ్యాధిచే పీడితులైరి. ఎట్టి చికిత్సవలన నైనను యీవ్యాధి కుదురుట లేదని నివేదికయందు దంగీకృతమైనది. వీని కన్నిటికిని తగినంతమంది వైద్యులు లేక పోవుటచే ముగ్ధునిపాలిటీలును లోకలు బోధులును వైద్యులను పంపవలసినదని సర్వము జనరలు గారిని గోరి యుండిరి. కాని, వీరిలో ననేకులు సామ్రామికవేకుబోయి యుండుటచే తగినవారు లేరని సమాధాన మియ్యబడెను. దీనినిబట్టి తగిన ఔషధసహాయము లేక యనేకు లిజ్వరముభారి బడిరని సుల

తలకుమహాశయము మోంతుగుగారికి "ప్రతిధ్వని త సాహచర్యము" చూపెదనని తంతివార్త నంపెను. ఈ వార్త నంపుటయందు చెన్నపురి జాతీయ వాడులతో గాని వంగజాతీయవాడులతో గాని సంప్రతించలేదు. ఇది జాతీయవాదులకు హృదయ శల్యముగ బరిణమించినది. అమృతసరము కాంగ్రెసునం దీభావమే భిన్నపక్షముల భేదాభిప్రాయములకు నిజముగ బరిణమించినది. వంగ మద్రాసు జాతీయవాదుల వక్షమున సత్యమూర్తిగారు నాయకులుగ నిలబడిరి. మహారాష్ట్రాది జాతీయ వాదుల వక్షమున తిలకు మహాశయము నాయకుడుగ నిలబడెను. అఖిలభారత జాతీయవాదుల వక్షమున గంధిమహాత్ముడు నాయకుడుగ నిలబడెను. ఈవక్షములందొక వక్షమునకు మించిన విశాలభావమును కేషించిన పక్షములు గలిగి యున్నవి సత్యమూర్తిగారి సంకుచితభావము తిలకు మహాశయని భావముల కెగిరిపోయినది. రాజప్రసాద ప్రకటన మునకు తిలకు మహాశయము వందనములకు సమర్పించ గోరెను. అతి జాతీయవాదుల వక్షమున సత్యమూర్తిగారు చూపిన ప్రతిఘటనము వ్యర్థమైనది. ఈజాబునందు ప్రజావ్యవహారములను నిడించును గంధిమహాత్ముడు ముచాడించిన తీర్మానమును తిలకుమహాశయము ప్రతిఘటించినను గంధిమహాత్మునకు విజయము గలిగినది. భారతీయు లాత్మస్వరూపమును రాజ్యాంగ సారంభమునందు మరువవలెని స్వాయిత్వద్వారా దివేన చంద్రపా గంధిగాయల ప్రసంగములు వ్యక్తము చేసినవి. ఆత్మనాశనమునకు మూలమైన రాజ్యాంగ లాభములను భారతీయు లపేక్షించరని గంధిమహాత్ముడు లోకమునకు వ్యక్తము చేసెను. ప్రజలు స్వీయధర్మమును భాగుగ నిర్వహించగలరని గాంధిగారి తీర్మానమునకు జూపిన సాదరభావము వ్యక్తము చేసినది.

రాజ్యాంగ తీర్మానమునట్లు సుప్రచుప్తమైన వాదప్రతివాదములు రోమావేశములకు ఫిక్కరములకు నిండలకు బెడరింపులకు గారణములైనవి. రాజ్యాంగ సంస్కరణము లాశాభంగ కరములైనను వానిని ప్రవర్తించజేయుటకై సాహచర్యమును మోంతుగుగారికి కృతజ్ఞతను వ్యక్తము చేయుట ధర్మమని గంధిమహాత్ముడు మదన మోహన మాలవ్యగారు వట్టుపట్టిరి. సత్యమూర్తి పాలు దాసు కస్తూరి రంగశ్యాంగారు తిలకుగారు మొదలగు జాతీయవాదులు గంధిమహాత్ముని ప్రతిఘటించుటకు బూనుకొనిరి. గంధిమహాత్ముడు బెడరింపులకు జలించలేదు. వరాజమునునకు భయపడలేదు. ఆత్మస్వరూపమును మరువలేదు. నిర్భయముగ విస్పష్టముగ దృఢముగ స్వీయాభిప్రాయమును మహాశయకు చెలియజేసి విజయమును బడసెను. భారతీయులు వారి యాత్మస్వరూపమును మరువలేదని వారు మహాశయకు దంగీకరించిన తీర్మానము విస్పష్టము చేసినది. రాజ్యాంగాందోళనమునం దీవాదప్రతివాదములు విజయ కరాజయములు నూతనధర్మమును స్థాపించినది. కేవలము జాతీయవాదుల సమీకరణము ధర్మరహితమైపును విజయమును గణించజాలదు. తామసము రాజసమునకును రాజసము సాత్వికమునకును నిలువజాలదను ధర్మమువరిస్సుటమైనది. సభావ్యవహారములు విశేషభాగము హిందీభాషయందు జరుగుట వలనను ప్రజలకు రాజకీయ విషయములందు గల గాఢాభిమానము వ్యక్తమైనది. సకలవిధములను 34 వ జాతీయమహాసభ రాజ్యాంగ జీవనమునందు నూతనధర్మమును నూతనదృక్పథమును నూతనపక్షములను స్థాపించినదని సభావ్యవహార క్రమము వ్యక్తము చేసినది.

భారత జాతీయ స్వరూపము
జాతీయ మహాసభ

ముమ్మడినాల్గవ జాతీయ మహాసభ భారత జాతీయ జీవనమునందు నూతన యుగమును స్థాపించినది. జాతీయ మహాసభ నలంకరించిన సమాప్రసంఖ్యాకుల ప్రీతిపూర్వక పరమోత్సాహము స్థిరసంకల్పము నిర్మల హృదయము సత్కార్యయస్వభావము విశుద్ధమైన దృఢమైన సమాతనమైన భారత జాతీయ స్వరూపమును వ్యక్తముచేసినవి. సభాస్వరూపమునకు దినదినమును నూతన వికాసము గలిగినది. రాజ్యాంగసంస్కరణ శాసనమును 22-వ తేదీని చక్రవర్తి ప్రవర్తించజేసెను. రెండవ దినమున సమగ్రహావత్రము ప్రకటించబడినది. అనుగ్రహవత్రానుసారముగ వంజాబు నాయకు లొకరివెంట నొకరు జాతీయ యాత్రా సేవనమున కమృతసరమునకు వచ్చుచుండిరి. హాకిషనులూలు సత్యపాలు రాంభజదత్తు కేతులు దునిచందు మంగళసింగు మొదలగు మహాజనులు చేరినపుడు ప్రజల హృదయభావములు మారుచుండెను. వీరి యాగమనము వంజాబుదేశస్థులకు గ్వదేశస్థులకు పరమానందమును గలుగ జేసినది. నిత్యోత్సవములు విజయ ఘోషములు స్వాగత కృత్యములు ప్రజాహృదయములనుండి మహాసభా ప్రతినిధుల హృదయములకు ప్రసరించినవి. అమృత సరము జనలు వారసుభవించిన దుర్భర దుఃఖ పరంపరలను స్వీయసాదర సందర్శనమున మఱచి పోయిరి. భార్యాబంధుపుత్రాదుల పునఃసంఘాన సమయమునం దానందసందర్శనమునకు స్థానము గలదు గాని ద్వేషభావ సంస్కరణమునకు స్థానము లేదు. అమృతసర జన హృదయ సంచితమైన యానంద ప్రభావము మూరదేశాగతులైన ప్రతినిధుల హృదయములను చలించ జేసినది. దృఢసంకల్పములతో తీర్మాన పరంపరలను కట్టగట్టుకొని వచ్చినవారి కార్య విధానము తారుమారై నది. సహజానంద బల సమక్షమున నాయకుల మంత్రబలము వ్యర్థమైనది. ముమ్మడి నాల్గవ మహాసభ కీ వైకల్య మేల గలిగిందను సందేహ మాత్మవ్యరూపవాసనను మఱచిన జాతీయవాదులకు గలిగినది. దిల్లీనగరమునందు సుస్థిరమైన జాతీయజలమును ప్రదర్శించిన మహాసభ యందొప్పును సంశయభావము గలిగినది. మద్రాసు నాయకులు జాతీయపక్షమునకు వంజాబునందు బలము తగ్గునని భయపడుచుండిరి. ఆభయము సార్థకమైనది. కారణములు భావ్యాభ్యంతర వ్యవహారములందు సందర్శనీయములు. ఇంగ్లాండు నందు మోంతుగు సింహాక్షభువు సర్ శంకరం నాయుగారలు వ్యవహారములను నైపుణ్యముగ నడుపుగలిగిరి. భరతఖండమునందు తిలకు మహారాజ గాంధీ మహాత్ముడు రాజ్యాంగ రంగము నందు తిరిగి ప్రవేశమును జేసిరి. వీరి బలము కార్యక్రమమునం దుత్తలను గోచరమైనది.

తిలకు మహారాజునకు బ్రిటిషుద్వీపములవాసము రాజ్యాంగవ్యవహారానుభవమును గలిగించినది. రాజానుగ్రహవత్రము వారి హృదయమును కరిగించినది. హృదయానుతాపమును దెలుపుచు

దర్శి చెంచయ్యగారిలో సంభాషణము.

నిన్నటిదినము ఉదయము 11 గంటలకు నిర్బంధమునండి విమానములై చెన్నైకి వెళ్ళి కేంద్రమున దర్శి చెంచయ్యగారు, ఆంధ్ర జన్మ స్వాంత్ర్య రక్షణమున కార్యదర్శిగా ఉన్న యం. వి. యస్. శర్మగారిలో కలసి మాతాపితృల జన్మమున విశ్వసించే చెంచయ్యగారు కష్ట సందర్భములు కార్యాచరణమునండి యు, ఆధైర్యవడినటుల గానింపలేదు. తిరునాళుతో వారు మానద్యకేంద్రము, ఆనన మలకరించిరి. నిర్బంధావాసము మూలమున వారికిల కేశభక్తి, జాత్యభిమానము, అనేక ముందు లితికయించెనని, వారి సంభాషణము మూలమున కనగిన వచ్చును. వారు సమాజముగ ప్రభావత స్వభావులు. వారు వడిన కష్టములకూర్చి గ్రుచ్చి గ్రుచ్చియుండిన పిమ్మటగాని, కొంచె మయినను బయట వెట్టలేదు. ఎట్టి కష్టముల సమధివింపని వారవలె, ప్రస్తుతమున గూర్చియు, భావిక రక్షణము గూర్చి యు, వారు ధారాళముగ మాటలాడ జొచ్చిరి. ఆంధ్రజాతీయిటీ ధీరుల గనినందులకు, ఆంధ్రము గర్వవడలని యున్నారు. మాకును వారికిని తుల్యిది సంభాషణము జరిగెను.

మేము:—మీరు తిరిగి స్వాతంత్ర్యము బడసి మారుభక్తి కేంద్రమునందులకు మామితావందము గలిగినది. మీకేరారోగ్యము లెన్నగ నున్నది?

చెంచయ్యగారు:— నాకేరారోగ్యము బాగుగ నే యున్నది. నాకు మీరు లేవని గొవము జేయుచున్నారు. అది నాకష్టము లేదు.

మేము:—మీయిష్టమున కించమి యులేదు. ఆంధ్రము తమ సంతసమును తెలియబుటకు కేంద్రమునను సమాజకేంద్రము నున్నది. మీరు ప్రభావిత యును కట్టునది యుండవలె.

చెంచయ్యగారు:—(హాసముతో) నాకింకను నిర్బంధము దిప్ప లేదా?

మేము:—మీరెట్లనినాది చాకల మును నది గాబోయి.

చెంచయ్యగారు:— ఇట్టికి రిక్తి సంవత్సరమునా? నాకు సంవత్సరమున నేను ఆమెకాలో భక్తిసా నంద్య వర్ణనీయ ముంటిని. అపిమ్మట కష్ట సందర్భములు నిర్బంధావాసమున నుండిన. ఆమె ఇప్పుడు ఆస్వస్థురముగ నుండి నాకై సరిత

భముగ జెప్పనగును. ఒకవేళ సంగ్రహమానసర ములపై వైద్యులు పోకయుండినను రాజధాని యుండలి అవసరములకు వీరిసంఖ్య యెంత మాత్రము చాలియుండదని మేమిదివరక నేకవర్షా యములు సూచించి యుంటిమి. కాని యీకారణమున జనులు నిస్సహాయులై యుండవలసిదేనా? దీనికి సాధనాంతరము లేదా? ఇంతవరకును ప్రభుత్వమువారు కేవల మాంగ్లవైద్యకోవిదులే సమర్థు లగువారని తలంచుచుండెరి. ప్రజల కాయుర్వేద వైద్యులవైనను, అవిధానమువైనను అభిమాన మధికముగ నున్నది. ఆంగ్లవైద్యులు దుర్లభముని చెప్పుచున్న ఇంపుయెంజా జ్వరమును ముందేక్షియ వైద్యులు సులభ మగు మందుల మూలమున తుమర్చి గలిగిరి. గోదావరిజిల్లాలోయై అభ్యుక్తు లీవిషయమునే దెలుపుచు, ఇంపుయెంజా జ్వర పీడితులనేకులు అయ్యుర్వేదవైద్యులచే చికిత్సల నొందిరనియు, వారి యావధములు గణమునిచ్చు చున్నట్లు తెలియుచున్నదనియు జిల్లాభోర్డు నివే దికమున ప్రానియుండిరి. కాని వీరికి తిగిన రాజపోషణము, ప్రోత్సాహము లేక పోవుటచే వీరి మూలమున సంఘమునకు గలుగవలసిన లాభములు కలుగకున్నవి. ఈసమయమున వైద్యశాఖవారు తగినంతమంది ఆంగ్ల వైద్యులు లేరని నిస్పృహ జెంది మిన్నకుంటుట కంటె ఆయుర్వేదవైద్యుల సేవనులకు నియోజిం చు తెంతయు యుక్తియుక్తముగ నుండెడిది. మిగులస్వేచ్ఛ వ్యయముగల వీరి యావధములు ప్రజల కందుబాటులో నుండెను. ఇంతటినుండి యెవను ప్రభుత్వవారి సూచనానుగుణ్యముగ వర్తించిన

వీరుచున్ననది తెలిసికొనుట కంతయు, అందోళన పడు చున్నాము.

మేము:—మీరు కారాగృహమునం దెట్టిభావము కలుగ వదిలి నుంచెను.

చెంచయ్యగారు:—(ఆశ్చర్యముతో) నన్నీద్రుక్ష సనేకులడిగినా రు. బయటివాకి, కారాగృహజీవితముగూర్చి ఎంతమాత్రము తెలిజునటుల తోచుచున్నది. నేను, ఏ నేరమునకై కేంద్రమునక పోయినను, స్నేహితులతో నుండినను, కారాగృహమునందు వడిన బాధలు వర్ణనాతీతములు. కారాగృహమున సరికమావము. నేను దెప్పబడింటిని. చాలకాలము గుండెలొనుంటిని. ఇతరభయ దీయకడి దుప్పనబాధలకు స్వతఃగ లిలించితిని. జయ జయార్థము జేసెడి అక్రమముల గడుగొంటిని. కాని వాటిన్నీ టిని ప్రస్తుతము వివరింప దలపెట్టలేదు. ఈవిషయమై నాయకు భవముల దెలుపుచు, సుకపాత్రమును నుచ్చాదు ప్రాయదల చితిని. కానవారు జయములో ననుభవించుటకు బాధలభికమై నేను మాన్చు గోరగా, కోడలుబ్రతుక జయమున కంపబడితిని.

మేము:—మీకేమియురకు, కారాగృహమున గాని, గ్రంథ యముగాని నష్టము జేయబడెదా?

చెంచయ్యగారు:— నేను. ఈ నాల్గు సంవత్సరములనుండి యు, దేశమున జేయేమాన్యు గలిగినో నాకు తెలియవు. కలకత్తా జయములో నింతకన్నకు నుండి ఏర్పాటులు గలుగు. చెన్న రాజధాని కారాగృహమున మిగుల సుస్థితియు దున్నది.

మేము:—మీనామము ఇదిగల మార్పులు వర్ణనాతీతము లగునో మీకు తెలియునా?

చెంచయ్యగారు:— నేటికేలనే వింటి. కాని నీగృహములో మార్పులకైద నేను ఆమానములు కారాగృహభాగన నుభవించితిని. అందలి కష్టములు నాకు అనంతకై వేద్యులలే. అరుదులు నేనొక చిన్నచిట్టా నొంటిరిగ నుంచుడితిని. ప్రపంచమునకు నామకు ఎట్టిసంబంధము లేకుండెను. జయము భవిష్యత్తును సంబంధించుటకై, నునకలి నులు ముచ్చాగు రు ప్రయత్నించవలయునని, నేను గాఢముగ గోతుచున్నాను.

మేము:—మీరెందులకు నిన్ను భింపించితిరో మీకేమియు నను తెలియునా?

చెంచయ్యగారు:—ఆ విషయమై మీకంత తెలియునో కాదు. అంతే తెలియును. నా నేమేమో నాకింతవరకు తెలియును. నాకోకోతమున ఆపరాధాశ్చ్యవకళాభివాస మాటలాడిరి. నాసంభాషణముగూర్చి అధికారులకు నాతేమి తెలిపిలో నాకు తెలియదు.

మేము:—మీరు మాంజేమి జేయదలచితిరి?

చెంచయ్యగారు:—నేను, భక్తిసాను సంబంధమును విద్యకు, ప్రభుత్వోద్యోగము సంబంధించు నిమిత్తమై వర్ణనీయితిని. నాకింపు దట్టియాక తొలగిపోయింది. నే నికలుండు గాని, నాభావి కరక్షణమున నిర్ణయించింపబాలను. నాకింపుకు కష్టము లనన భయము తొలగిపోయింది. కష్టముల సమధివింపుచున్నట్లే నిజము సాఖ్యము గలదని నాయకుభక్తి దెలుపు చున్నది. నే నెన్నిబాధల సమధివింపినను, నాయకుభక్తి కట్టిబాధ గలుగలేదు నానిర్బంధావాసము నాకు సాఖ్యము కలుగ నుండెను. మిల్లు, మాజినీ, రూసో, మొదలగు వారి గ్రంథముల జయపుటకై, నాకిట్టివైద్యము గుడిరింది. ఆట్టి యుత్సాహ ప్రగతిగ్రంథములకు ఆంధ్రములోకి భావంతరికరింప వలెనని నాకెంతయో అభిలాషగలను. ఇందుల కొక గ్రంథ ముల కేర్పరువరక సమకొల్ప గలను. ఇది ఎంతవరకు కొన సాగునో నేజెప్పజాలను. నున పండితులకు తెలివి లేకు ను, ఆంగ్లవిద్యార్థులకు లేవు పాశ్చాత్య జాతీయ స్వాతంత్ర్య గ్రంథములను వారు స్వభావము పరిచుదురని, దేశమునకు వారే నాయకత్వము నొనరింపగలరని నావమ్మనము. ఈ విషయమై మహారాష్ట్రజాతీయ సంకేతము ఎంతయేని పంజేసిం. చెన్న రాష్ట్రము చాలవరకు వెనుకబడి యున్నది. ఈ విషయమై గాఢభావమున, కారాగృహ విషయములం దయినను మ దానిని రాజధాని ఏల నుండంజ నేనునాడెను?

మేము:—మీరు ప్రస్తుతానికి తెలియజూచున్నది. ఇప్పుడు చెన్న రాష్ట్రము, అతిపాదమునకు బసిడి జెందియున్నది. కాం గ్రామసభలో, మద్రాసు రాష్ట్రమున ప్రాయముగ పా ల్గించుచున్నారు. ఆంగ్లజాతీయ, మద్రాసు ప్రతినిధులు ప్ర జాతీయములకూర్చి భండితముగ దెలిసి, ప్రసిద్ధి గాంచిరి.

చెంచయ్యగారు:—ఇందులకు నా కెంతయు సంతసము గలుగుచు న్నుది. ఆంధ్రజాతీయమున యీ కీర్తితో పాల్గొనుచున్నదా?

మేము:—ఆ విషయమై మేము జెప్పజాలము. ఆంధ్రజాతీయమునకు, నుంబో చెడ్డో ధైర్యముతో మాటలాడు వారయినను గానింపుటలేదు. వైద్యమున చాలనుభవి మిరివారు లగుచు న్నాడు. జాతీయములతో వేర్వేదనన వారింక బయలుదేర లేదు. ఆయింబు బాధ్యునివృద్ధి కాకగలను. ఈ స్వాభావము లిపు డితియు, బయలుదేరు చున్నారు. ఆ విషయ ముటంద నిండు. మీ విషయ కీర్తి సా స్వభావము ప్రకటనమే ముఖ్య కారణ మయినను, ఆంధ్రుల ప్రయత్నములగుండ యిందులకు కొంతవరకు తోడ్పడెనని దలచునెదల. ఆ కీర్తి దుంగొను కార్యమునను ఆంధ్ర జన్మస్వాతంత్ర్యరక్షణ సంఘ కార్యదర్శి యునకు యం. వి. యస్. శర్మగారికే చాలవరకు జెందునని, మా యభిప్రాయము.

చెంచయ్యగారు:—నేనెటుల కృతజ్ఞత జూపగలనో నేనెరుగ నున్నాను. నా విషయమై నాకు పక్షిశ్రమను నే నెన్నటికి మరువజాలను. నాకుటుంబమువారిచే, ఎప్పటి కప్పుడు, అధికారుల కందరికి, విన్నపముల ప్రాయించి వారు పంపుచుండిరి. తంతివార్తల నిస్పించుచుండిరి. నీవింబు రైట్సు సంఘము కక్షమున తాము ప్రత్యేక విజ్ఞాపనల పంపుచుండిరి, నా కెప్పుడును లేఖలను ప్రాయించుండిరి. గ్రంథములను పంపు చుండిరి. వారికేయియినను చిత్తులు తటస్థము నేమోనానోను భయపడి, నా కేగ్రంథములను పంప నక్కరలేదని యు, నాతో నుత్తర ప్రత్యుత్తరముల జరుపబడదనియు, ప్రానితిని కాని తాముపని మానమని తెలుపుచు, తిరిగి గ్రంథములను పంపుచుండిరి. సార్వభౌముని ప్రకటన నులు జేయవలద గనే, వారు నాతోక ప్రతిని పంపిరి. జయము నూపరింబెండెం టు గారు, వారి నాకు దెప్పియిచ్చిరి. వారి, నాకుటివారిని వినునలజేతురని, నేను తలంపలేదు. నుననాకు, శర్మగారు నానిమ్మనిచే నొకలేఖని జయము నూపరింబెండెంటు గారికి ప్రాయించి పంపిరి. ఆలేఖలో నాకన్న గారి నింకను నేలవద! వెట్టలేదని, ప్రశ్నింపబడి యుండెను. కాని ఇందులకు మా రింబెండెంటు గా తేమి చేయగలనా? ఇట్టి లేఖయి యొక జచ్చెను.

మేము:—మీరెందులకు శర్మగారు నాకుచునా?

చెంచయ్యగారు:—వారిని నే నెన్నడును మాది యుండలేదు.

లను ఆంధ్రాభిమానమే, వారిసేవకు పురికొల్పెనని తలంపరచ్చు ను. వారు గొప్పకొరకుగాక, ఒరులకు తెలియవండ నంతో పునజేసిరి. ఇట్టికార్యరీతిపక్షముండగ, ఆంధ్రజాతీయ కర్మగో నిభివృద్ధి గాంచక తప్పును. దేశమున సంవిక్త సమయము లేలొని పుట్టెల్లను, మీపతిక గానించిన ప్రభోధము నికవమాన మయినది. ఆంధ్రజాతీయ ప్రభోధమున కంధ్రప్రతియే స్వేచ్ఛ కారణము. వారియమై మీరు తిసికొనకరమను నేనెల్ల పు డును కృతజ్ఞులగు నుండును. రాలెటుకానన నిర్మాణసమయ మున, మీరు గానించిన ప్రభోధము, నన్నెంతయు నుత్సాహ పరచువడజేసెను. నేను ఆంధ్రము గాని మానుటకు కేశం యినది. మిమ్ములను తిరిగి కలసికొందును. పోయరచ్చెనకు.

తిలక్ పతన మంగరము:—అత్యుత్సాహ గ్రంథముల పక్షమున ప్రతికాత్రచార మెప్పుడొకే యు నున్నేముతో దేశసేవనిరతు లైక శ్రీముతి లోకమాన్య బాలగంగాధర తిలక్ గారి పేర నొక పతనమంగరము ప్రాయముగ నున్న ప్థాపిం పబడెను. ప్రస్తుతము ఆంధ్రదేశిక కృతిక, కృష్ణాపతిక, ఆంధ్రవాణి మొదలగు నాంధ్ర కృతికలు ఆంధ్రజాతీయమున కట్టాధి శిఖరావస్థగూర్చి ప్రకటింపబడు “క భూమి” అత్యుత్సాహము, ఆంగ్లకారకృతికలు తెప్పించు చున్నవి.

అత్యుత్సాహ స్వరాజ్యసమితి పక్షమున డిక్టేటరు 27 తేది యుదయ మేనుగంటలకు 24 వ దేశమునకుంధ వృ త్త్యున్నర సందర్శన లోకమాన్య తిలక్, మహాత్మ గాంధీ దాదాభాయి నౌరోజీ మొదలగు దేశవాసుకుల తలము, మద్రాసు వైద్యుల పిమ్మట భవనలతోను పంజేయరక భక్తు తోను, తిలక్ మహారాజువ తేయ, మహాత్మ గాంధీగారికేయి, మొదలగు జయము భక్తులతోను నుత్సాహముగ నూరేగి చిరి. గ్రంథాలయమున నొక గొప్ప సభజరిపి దేశీయమహాన భావములకూర్చి పలువు రువర్ణసింహిరి. మంగళకీర్తనలతో నభి జయపదముగ యుగిసెను.

దేశీయమహాజనసభ

జనవరి నెల 1 వ తేదీ సమావేశము.

సభ్యుల సంఖ్య.

నేడు ప్రేక్షకులను రానియలేదు. సభ్యుల సంఖ్య సభ్యుల చాలామంది రాలేదు. అందువలన సభ్యులతో జన సంఖ్య చాలా తక్కువగా నుండెను. జాతీయగీతములు పాడ బడెను. ఆధ్యక్షులకు వచ్చిన కంటివార్తలను గోకర్ణనాథ మిత్ర గారు చదివెను. సభ జయప్రథమగా జరుగు గాక. శ్వపరి పాలనాధికారమును కోరిన నీటివల జరిగిన ఘోరమును మరల జరుగకుండ ఏర్పాటుచేయగోరుము సభవారుచేసిన తీర్మానములను తలచియుండగా తెలుగువారిని బ్రిటిషు కాంగ్రెసు కమిటీవారు కంటివార్త సందిరి.

స్వపరిపాలనము.

సి. ఆర్. దాసుగారు

స్వపరిపాలనమునకు దేశీయలిడెవరకే అర్హులు. సంస్కరణచట్టము అనయగ్రహణ అసంతృప్తికరము. ఆకాభంగకరము. స్వయం నిర్ణయనాశ్రయ సమసరించి పార్లమెంటు వారిదేశీయమందు త్వరలో సంపూర్ణ స్వపరిపాలనము నేర్పరువ వలెను. సభవారు కోరుచున్నారను తీర్మానమును దాసు గారు పాడించిరి. ప్రశంస మేమియును చేయలేదు.

లోకమాన్య తిలకు గారు.

తిలకు గారు తీర్మానము ననుసరించిగాని ఏమియును చెప్పలేదు. ఆధ్యక్షుడు తిలకుగారిని పిలిచి మాటలాడిన పిమ్మట తిలకుగారు మరల మాండుకు వచ్చిరి. అంతలో వలం రులు విషయానుక్రమణికను తెలుపు ప్రశ్నలను బంకివెట్టి గారంభించిరి కలకలము బలువేరినది. నేనిపుడు మాటలాడ దలచుకొనలేదు గాని మర సవకాళి మిచ్చదమనియు నిపుడు మాటలాడవలె ననియు గ్రతుడు నడిచెను. తుర్తీర్మానములోని కడములు క్రొత్తది ప్రకటించి కాంగ్రెసుసభలో పాడబడినవే. ఆకాభంగ పదమునూడ దని కొందరిమతము. దానిని తీసివేయుటకు సకారణము కనబడదు. మనము 10 ఏండ్లవర కాగజాలము. మాత్రమునకే మనము సంకల్పప్రిసాది మిచ్చుటచేడజాలము. యోజన మొనరించెదము. 10 ఏండ్ల పిమ్మట నిరంకుశో గ్యము చేయుచున్నారనుటకు బద్ధులమగుటకు మనమంగీ రింపము. సంపూర్ణ స్వపరిపాలనమును బడయుట కీ చట్టము ననుసరించి పని చేసెదము. ఆంధ్రోజనఫలితముగ నీచట్టము గాతెను. ప్రశంసపరిపితుల కిది ఫలితము. స్వయంనిర్ణయమువై ాధారపడిన స్వపరిపాలనమును మనము కోరితిమి. ఇంతటి యోజన సంకల్పప్రి కలుగ లేదు. ఇంకను రావలసిన యింకొరకు మే మాంధ్రోజనమును సలిపెదము. సంపూర్ణ ఫల ద్వికి సాధనముగా మాత్రమే యీచట్టమును గ్రహించితిమని యు ప్రశంసమునకు చాటుగోరెదము అని తిలకుగారు నడిచిరి.

మహాత్మా గంధీగారు.

దాసుగారిచే నుపపాదించబడి తిలకుగారిచే ననుసరింప న యీతీర్మానమునకు ప్రతికూలముగ నేను మాటలాడ నీవచ్చినందులకు చింతించుచున్నాను. ఆకాభంగకర మను ము సరి గాదు. అపదమును వాడిన మన చట్టమును పూర్తిగా బహిష్కరింప వలసివచ్చును. మన ట్టుచేయుటలేదు. చట్టము నుకయోగింప దలచుచున్నాము. దావదము నేలవాడవలెనా? ఆకాభంగ మను పదమును రుక్. తీర్మానమును కోరినవందమున నీసభవారు గారులే చట్టము ననుసరింతురు. ఈసభవారు మాంటాగు వందమును సర్పించెదరు" అనుసవరణమును నేనుపాడిం న్నాను గంధీగారు హిందీభాషలో నడిచిరి. నేటిసభకు రాకుండవలెనని. అట్లు రాకుండనిలచిన నేను ప్ర ావదను కావలసిన అవసరమే కలుగదు. తక్షణగము నందున నేటిట్లు మాటాడవలసివచ్చినది. తిలకుదాసుగార్ల యుటకును మిత్రులకును ప్రతికూలత వహించవలసి నను నావిధిని నేను మానజాలను. మనము చట్టమును బహిష్కరింపెదము. మనము దానిని తిరస్కరింపవచ్చును. సహకార మును నిరసనయు సమన్వయంప వని గంధీగా రాంగ్రహణ నడిచిరి.

జి. నా. గారు.

జి. నా. గారు తీరవరణ ననుసరించిరి. మనము 10 ఏండ్ల

వరకు సాగవలెనని చట్టమునందులేదు. కాన సభవారు సహకారులగుటకు సమ్మతించవలె నని జి. నా. గారు నడిచిరి.

బి. సెంటు గారు.

ఈ సభవారు సంస్కరణములను ప్రథమసోపానము గా నామోదించుచున్నార. మాంటాగు సింహా ప్రభువు గార్లకు వందము లిచ్చించుచున్నారను సవరణను బి. సెంటుగారు పాడించిరి. నేను నేనుక మాంటాగు నివేదికమును నిరసించి తిని. ఇ ప్రభు చట్టము నామోదిం చి తి ని. ఏలన నీ వేదిక మున లేని మార్పులు చట్టమున చాలగలవు ఇండియా దేశము మింకను నిరంకుశముగ నున్నను ఆ నిరంకుశత్వమును గూడ అవసానము నుచింప బడినది. మాంటాగుగారు మన కృతజ్ఞతకు పాత్రులని బి. సెంటుగారు నడిచిరి. బహుమతిగారి సవరణ ననుసరించిరి.

వివేకచంద్రపాలు గారు.

ఈ చట్టమువలన సంపూర్ణ స్వపరిపాలనమును బడయ వీలునుకలవరకు దీని నుకయోగింపదగును. మాంటా గూగారికి వందముల సర్పించదగునని యీసభవారు తీర్మానించు చు న్నారని సవరణనుపాలుగా రుపపాడించిరి. దేశీయచట్టమును బహిష్కరింపరు. పోటికి నిలచి నియోజింపదగోరెదరు. అని యీతీర్మానమునకు ప్రశంసమునకు తెలియును. రాజ ప్రకటనము నిపుడు స్ఫురించుట అప్రస్తుతము. సహకార బహిష్కారములను సమన్వయంప వచ్చును. మాంటాగు గారికి వందములను చేయవచ్చును. రాగల లాభములకు సింహా ప్రభువు నకును చేయవచ్చును గాని ఆ విషయము నా సవరణ యందు లేదని పాలు గారు నడిచిరి. మహమ్మదాలీగారు సవరణ ననుసరించిరి.

కల్వేయూర్ గారు.

ఏక దాసుగారి తీర్మానముననుసరించిరి. మహాత్మాగంధీ గారి సవరణను ఖండించిరి. ఆకాభంగమను పదమును వదలరా దనిరి.

మానవతాతీ గారు.

దాసుగారి తీర్మానము ననుసరించెదను. గంధీగారు మహాత్ముడు. ఆతడు తన శత్రువులను గూడ గౌరవించును గాన మనమతని ననుసరింపలేము. మాంటాగుగారికి వందములను చేయ పరిచిన మానవతాతీగారు నడిచిరి.

టంగుటూరి ప్రకాశంగారు.

పాటిగారి సవరణ నామోదించవలెనని ప్రకాశంగారు నడిచిరి

పి. కే. టిలాంగు గారు.

ఏరు బి. సెంటుగారి సవరణ ననుసరించిగాని అది ఆమోదించబడు నని తోచదనిరి.

రాంభుజదత్తు గారు.

ఏరు దాసుగారి తీర్మానము ననుసరించిరి. వంజాబునకు వత్తుపాతము జరిగినదనిరి.

జట్టాభిసేతారాయయ్యగారు.

ఏరును జి. ఎస్. రంగయ్యగారును గంధీగారి సవరణను సమర్థించిరి. సాహెగారు దాసిగారి తీర్మానమును సమర్థించిరి.

మాలవ్యాగారు.

ఏరు గంధీగారి సవరణను బాగుగా సమర్థించిరి. మన ము సహకారమొనరింపగోరుచున్నాము. నియోజింపబడుటకును నియోజకులకు బోధించుటకును ప్రజలకు జ్ఞానోద్యమము చేయటకును రాజ్యాంగ సభలలో పనిచేయుటకును కోరుచు న్నాము. సహకార మనక నిదియే. అవసరమైన ప్రతికూలముగ పనిచేయుటగూడ నింజే చేరయన్నది. మాంటాగుగారు వందనీయులు. మన మాంధ్రోజన మొనరించెదము. మన మిడివరక పూర్తిరంభించితిమిగాని కలిగిన లాభమును మనము స్వప్రముగ సంగీకరింపవలెను. కాన గంధీగారి సవరణ గ్రహ్యమని మాల వ్యాగారు నడిచి దాసు తిలకుగార్ల కడకేగి ముచ్చటించి మరల వేదికాగ్రీ భాగమునకు వచ్చి సమాధానము తుడిచి నని చెప్పిరి. సమాధానమునకు మీరు కూడ సంగీకరించితిర ని చెప్పనచ్చునాయని బి. సెంటుగారి నడిచిరి. ఆమె అంగీకరింప ననెను. ఏలేనంతవర కీ సభవారు చట్టము నయు జరిపెదరు. వారి నుకయోగించుకొని కీ భూముగ సంపూర్ణ స్వపరిపాలన మును బడయ ప్రయత్నించెదరు. సభవారు మాంటాగు గారికి వందము లిచ్చించెద రనునయే సమాధానపు సవరణ. రిక్తి గంటలసేపు చర్చ జరిగిన పిమ్మట నీ సమాధానము తుడిచినది. దాసు తిలకు పాలు గంధీగార్లందుల కంగీకరించిరి. బి. సెంటుగారి కోరికవై ఆమెసవరణను గూర్చి అభిప్రాయము లడిగిరి. ఆసవరణ పీఠియినది. సమాధానపు సవరణను సభ్యులంగీకరించిరి.

కాలిఫర్నుకుళ్ళు.

దీనినిగూర్చిన తీర్మానమును పాలుగా రుపపాడించెను. సావరకు మోహనీ గారు మున్నకుకారు బలపరిచిరి. తీర్మాన మామోదించబడెను.

పిమ్మటగోకర్ణనాథ మిత్రగారు ఆధ్యక్షునికి బయలుగా కొన్ని తీర్మానముల నుపపాడించిరి.

బ్రిటిషు కార్మికసంఘము.

పార్లమెంటుసభలోను బ్రిటిషు దేశమునను కార్మికసంఘమువారు చేసినసహాయమున కీసభవారు కృతజ్ఞులు. మూడు గారు ప్రత్యేకముగ వందనీయులు. వారి ప్రతికూల చాల సహాయముచేసినది. హిందుదేశమున కార్మికల స్థితిని బాగుచేయుటకు కార్మిక సంఘము యధికముగ నేర్పరపబడవలెను. ఇండియా కత్రిక ను కాంగ్రెసు ప్రతికగాన చువుటకులండు నుకరము నందలి దైరక్తులంగీకరించుట సంతోషప్రదము. కాంగ్రెసు ప్రతినిధులు తమనివేదికమున సాపత్రికముగూర్చి చేసిన సూచనలను స్థాయి సంఘమువారు పరికింపగోరెదరు. ఆంగ్లేయక కాంగ్రెసు ప్రతినిధులు స్థిరముగ నుండవలెను. అందులకు ధనమును సమకూర్చుటకు ఏర్పాటుల చేయుటకును లోకమాన్య తిలకు (కమీషనరు) కన్సారింగ్ యొగంగారు, చక్రకర్తి టంగుటూరి ప్రకాశంగారు, మహమ్మదాలీ, బొమ్మిడి, బజజీరాయి, కత్తే, నయ్యరువాస్సేలు యిదుమూ గార్లకుసంఘముగ నేర్పడుటకును వారు మరకొందరిగూడ చేచ్చుకొనుట కధికారమును కలిగియుండుటకును తీర్మానించబడినది.

లాలాలజపతి రాయి గారు.

అమెరికా దేశమున గ్రహముగ రాయిగారు చేసిన ఘనమగు దేశ సేవ సభవారు తెలియును ప్రశంసించుచున్నార. వారిక నట్లు తనిచేయుదురుగాకయని యీ సభవారు కోరుచున్నారు.

కాంగ్రెసు ప్రతినిధులు.

కాంగ్రెసు ప్రతినిధులను బ్రిటిషు కమిటీవారిని దాక్తురు క్లాక్సు, దాక్తురు రితుప్రభు, పారికుగార్లను చాల ప్రశంసించుచున్నార.

గోమాత్య

బక్రియశాదు గోవులను గాక, యితర జంతువులను మాత్రమే హత్యచేయదను నని యాద్యాభరత మహమ్మదీయ సభవారు తీర్మానించినందుల కీసభవారు వారిని చాల ప్రశంసించుచున్నారు. దీనివలన హిందూ మహమ్మదీయ సమ్మేళనము మరింత బలమగును.

హాన్సి మనుగారు.

హాన్సి మను గారిని బహిష్కరించుట కేవలము ఆశ్రమము. వారిదేశమునకు మరల వచ్చుటకు గల అభ్యంతరమును రాజప్రతినిధిగారు వెంటనే తొలగింపవలె నని యీసభ వారు కోరుచున్నారను తీర్మానమును పంజాబు విద్యార్థులు యుద్రాకాసనము, రైల్వే ప్రయాణికులు, రివిన్యూ కనూలు, అట్టరు మార్కెట్ రాజపుత్ర స్థానముల బర్సావారి హక్కులు, స్వతంత్రము న్ను గు వానిని గూర్చిన తీర్మానమును ఆమోదించబడెను.

స్వదేశీ.

స్వదేశీ వస్తు వినియోగ మత్యవసరము. చేతి కదురులను రాటులను మగ్గులను మరల నుకయోగింపవలెను. పాడి అవులను ఎగురులి చేయరాదు, ఆముల్వేద యూనానివైద్య విభాసములు సభిశృద్ధి నొందింపవలెను. ఢిల్లీని రిగ్యులేటెడు రాష్ట్రముగా చేయవలె నను తీర్మానమును గూడ ఆమోదించ బడెను.

పౌర స్వాతంత్ర్య ప్రకటనము.

ఈ తీర్మానము వివాదాస్పదమని కడపట. నుపపాడించినది. బ్రిటిషు సామ్రాజ్య పౌరులకు భారతీయుల క్షృతి స్వాతంత్ర్యములను నాపాడుటకు పార్లమెంటు వారిక చట్టమును వెంటనే చేయవలెను. ఇండియాదేశ మవిభాజ్యము యితర దేశములవారి కట్లో భారతీయులకుగూడ నట్లే రాజకీయ ధికారము సహజము. భరతఖండమునందలి అన్ని జాతుల వారును స్వాతంత్ర్యస్థిని సహజము. స్వాతంత్ర్యమున సరియైన విచారణ జరుపకుండ కేరీరవనోలేఖనాసాంగత్య స్వాతంత్ర్యములను తొలగింపరాదు. అటులే యుధధారణ స్వాతంత్ర్యమునకు రందరస

అంతములకెట్టి నిర్బంధము నుండగూడదు. శరీరపీడనము ఎక్కువైనది నిర్బంధ బద్ధమగుదురు.

భారతీయ సేనను ప్రత్యేకముగా సగరములందు పట్టణములందు నుంచవలెను. ఈ సేనకాంతిని నెలకొల్పుటకు పోయినపుడు గాని ప్రభాస సేనను కాంతిని కాపాడుకొని తమ కంకణములను, ఈ పట్టణములకు ప్రతికూలములగు కాసనములన్నియు రద్దుకావలెను అను తీర్మానము స్వల్పపరణలతో నామోదింపబడెను.

కార్యదర్శులు.

1920-వ సంవత్సరమునకు పశ్చిమ గోదావరి నాథమిశ్ర ఆస్పత్రి గార్లు కార్యదర్శులుగా నియోజింపబడిరి.

మరుచటిసభ

1920వ సంవత్సరము డిసెంబరులో సభను నాగపురము నందు జరుపవలెనని అచటినుండినప్పిన ప్రతినిధు లాహ్వానించిరి. పిమ్మట సందరికిని కందనము లర్పించబడెను. అధ్యక్షుని ఆంధ్రోత్సాహము జరిగినది. 1వ తేదీ రాత్రి 8 గంటలకు జయ జయ కంఠేమాల రని నాదములు మిమ్ము చుట్టుముద సభ నిరమించబడినది.

యెర్నూరు నాథమిశ్ర ఆస్పత్రి

అయ్యో, యెర్నూరు నాథమిశ్ర ఆస్పత్రికి ఈ సంవత్సరము మా గ్రామములో జరుపుటకు కోర్కెను పోషించిన కృష్ణాజిల్లా కలెక్టరు సమక్షమున పిలవించుచున్నది. తనకుమారునిగ మెంబర్లు కొందరు దరఖాస్తుపయ్యి కంఠములు చేసియున్నారు. సదరు సభకు ఆహ్వాన సంఘ మేర్పాటుకావలసి యున్నది. కావున సదరు దరఖాస్తుదారులు అనయ మెంబర్లు అందరును కోర్కెను మామిదాల తెంకటములపై రావుగారి యింట్లో జరుగు సభకు 16-1-1920 తేదీన సమావేశము కాగలములకు కోరుచున్నాను

కాల్వూడి యేలూరుపాటి రామభద్రయ్య

ప్రకటన. (1982)

కనిగిరి తాలూకా యిమ్మడిచెర్వు కావరస్తుడు సరాము సుబ్బయ్య చనిపోయినందున అతని భార్య సుబ్బయ్య కనిగిరి డిస్ట్రిక్టు మున్సిపల్ కోర్టులో 1919 సంవత్సరం నె 32 రు తనకు వార్సు సర్టిఫికేటు యిప్పించమని పీటిషన్ దాఖల్ చేసి కొనినందుకు 1920 సంవత్సరం జనవరి నెల 20-వ తేదీకి వాయిదా వేయబడియున్నది. ఎవరికైనా ఆక్షేపణ లున్నయెడల కనిగిరి కోర్టువారితో మిది చేసికొనవలసినది.

తే- ఆదినారాయణయ్య,

1-1-20, కనిగిరి.

పిటిషనరీ దఫ.

కావలెను! కావలెను!

కందుకూరుబోర్డు హిందుత్వానికి పాఠశాల కొక హెడ్ మిస్ట్రీను నొక అసిస్టెంటు మిస్ట్రీను కావలెను. నెలకు 15 రూపాయలు 12 రూపాయలు జీతము లివ్వబడును. ఒక సంగీతోపాధ్యాయురాలును కావలెను. నెలకు జీతము 20 రూపాయ లివ్వబడును. హిందూస్త్రీలు లోయర్ సెకండ్రీ ప్రెసింగు అయినవారలు మాత్రమే అర్హులు కందుకూరు తాలూకాబోర్డు ప్రెసిడెంటు వారికి పెట్టుకోవలెను. (1986)

ఆత్మజిజ్ఞాసా.

శరీరమును విడచినతరువాత ఆత్మసిద్ధి.

శయ్యముల శాశ్వతమును గురించిన శాస్త్రీయచర్చ

గ్రంథకర్త:- పా. జగన్నాథస్వామిగారు, బి. ఏ.

విశ్వవిజ్ఞాన చక్రస్థ గ్రంథము. తెల. భా. ౧౯౧౬.

మనజరు, ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము

హస్తాంతస్తు నెం 212, మదరాసు.

స్థానికాది వార్తలు

----- (౦) -----

జెయిలుకుమిట్టి:- పీఠముపై స్పెషల్ రైలుబండి నేటిరాత్రి 8 గంటలకు మదరాసునకు రప్పించెను.

చెన్నపురి కార్పొరేషన్:- 12-వ తేదీ సోమ వారము సాయంత్రము 5-15 గంటలకు రిప్పర్ భవనమునందు కార్పొరేషన్ సభ్యులు కమాండే మయ్యెదను.

వెల్మూరు కోట:- రాయశేలూరు వందలి మహమ్మదీయుల భావములకు అనుసరించి వేల్మూరుకోట యందలి జమీనునున్న ప్రభుత్వపు కార్యాలయము లన్నియు ఖాళీ చేయబడినవి. ఇంక ఆమసీరు ఖాళీగా నుండును.

తంత్రి వార్తలు:- బొంబాయి లండన్ తంత్రివార్తలు యాక్రొండి విధముగా అలసత్వముగా బట్టబడినవి. బొంబాయినుండి లండన్ కు నిండుఛార్జి, అర్జిసరి 4-౮ ఖాళి. లండన్ నుండి బొంబాయికి నిండుఛార్జి అర్జిసరి. 1 ౮-౧౦.

మెసపాటేమియాకు తంత్రివార్తలు:- మెసపాటేమియాకు కంకణము ప్రైవేటు తంత్రివార్తలకు మాటకు 12 అజాల చొప్పునను, ప్రైవేట్ తంత్రి వార్తలకు మాటకు 6 అజాల చొప్పున చార్జి ప్రయ్యోజింపను.

హిందూస్త్రీల లక్ష్మీవిలాసవిధాన:- ఈసభకువట్టు పరికరాలులివ్వవలె కేంద్ర ప్రభుత్వము 2-వ నె. బకర్ గృహము నందు, నారాయణ మొదలివిధియందు 9 నెంబరు గృహమునందు స్థాపించబడినది. ఈ సందర్భమున సభ్యులగు మిస్సెస్ జి. పి. కంఠేమాలకు తెల్లిగారు వట్టుపనియంత్రము కొనుటకు 150 రూపాయలు విరాళ మొసంగిరి.

శ్రీ ద్వీ చెంచయ్య శ్రేష్ఠిగారు:- కొన్ని అని కార్యముల తన కిచ్చి చెంచయ్యగారు శేపు సాయంత్రముల మొలు బాడిలో స్వగ్రామమునకు వెళ్ళుటకు పిలువబడెను. చెంచయ్యగారు శేపు శుక్రవారము 9-వ తేదీ నాడు యము 7 1/2 గంటలకు బెజవాడ ప్యాసింజరు బండిలో చెన్నపురికి బయలుదేరి తెల్లెడరని ఆంధ్రసినిమా రైటు సభ మునకు ప్రకటించుచున్నాను.

చెన్నపురి విశ్వవిద్యాలయము:- ఈ సంవత్సరపు "నర నులహృదయగారి ఉపన్యాసము" తెలిచేరి గవర్నమెంటు ట్రెస్కెక్ కాలేజీ ప్రధానోపాధ్యాయులగు డాన్. వెంకటేశ్వరం యం. ఎ. యల్. డి. గారి చే యియ్యబడును. ఆండర్స్కూలునందు జనవరి 30వ తేదీ సాయంత్రము 5-30 గంటలకు 'పావీన భారతీయమునందలి విద్య' వై పి ఉపన్యసించెదరు. ప్రతీకపు టిక్కెట్లు కొరవడ జనవరి 24 వ తేదీలోగా యూనివర్సిటీ రిజిస్ట్రార్ కు దరఖాస్తు లంపుకోవలెను.

చెన్నపురి సోషియల్ సర్వీస్ లి:- ఈలీగు కార్యదర్శి గత సంవత్సరమునందు యాలీగుకు విరాళములిచ్చి సవారిపేర్లను మాకు కంపుచున్నాడు. యెక్. ఆర్. అయ్యర్ గారు కలకత్తా ను 965 అల్లాడి కృష్ణస్వామయ్యగారు రు 100 సి. పి. రామస్వామయ్యగారు రు 100 న్యాయ మూర్తి జి. నాగేశ్వరయ్యగారు రు 100 గౌ. యస్. శ్రీనివాసయ్యగారు గారు రు 100 లాడ్ గోవిందరావుగారు రు 100 నూరురూపాయలకు తగిన మొత్తములు రు 860 మొత్తము రు 1825.

కృష్ణా శ్రేయోభివర్ధిని సంఘము:- కృష్ణాజిల్లా యేలూరు తాలూకా గుండుగోలను గ్రామమున కృష్ణాశ్రమమందిర మందు పురజము లాలా లజపతిరాయగారిని విడుదల చేసినందుకు కొండ గంగరాజుగారి ఆధిపత్యమున వైకుంఠయేనాదకి నాడు సభచేసి సంతోషమును తెలిపిరి. కొండ నుబ్బరాజుగారు వారి చరిత్ర జదివిరి. గాడే గోపాలరావుగారు వారిశ్రేణి సేవను గురించి యుపన్యసించిరి. ఫలహారములు పంచిపెట్టబడెను.

పబ్లిసిటీ బోర్డువారి ప్రచురణము.

కృషివిద్యలను వృద్ధిచేసే
డిపార్టుమెంటువారి బోర్డు.

1. ఈ కృషి కాలవారు 1918-19 వ సంవత్సరమునకు నీన పనినిగూర్చి పంపుకొనియున్న రిపోర్టుతోనూడూ మన కర్షారువారు దానిని గూర్చి తమయుక్త 1647 సంఖ్యలకు ఉత్తరవును 1919 వ సం. ఆగస్టు నెల 28 వ దినమున (నా యించి వార్తాపత్రికలకు పంపియున్నాడు. వారి ఉత్తరవును మూడు అకాలకు మద్రాసులోనున్న సర్కారువారి అయ్యు పూటములోనుండి తెప్పించుకొనవచ్చును. ఆ రిపోర్టుతోనుండి మనము తెలిసికొనదగిన ముఖ్యమయిన సంగతులను ఇక్కడ (నాయుచున్నాము.

2. ఆ సంవత్సరముయొక్క మొదటి ఆరే నెలలలోను ఈ కాలవారు ముఖ్యముగా యధానికి కావలసియుండిన వస్తువులను చేర్చుకొండినారు. నవంబరు నెలలో జరగమున కర్షాలసంధిని చేసికొనినప్పటినుండినుకూడ మే ఈ కాలవారు సంధికాలానికి తగిన కృషి విద్యలను వృద్ధిచేయడానికి ప్రయత్నములు చేయగలిగినారు. ఇట్లా సంధి అయితిరువారత ఈ కాలవారు ఏయేవకులను చేర్చుకొన్నారో విచారించవలయును, వారు యధానికి కావలసియుండిన సామగ్రిలను చేయడానికి ఏమేమి చేసియుండినారో కొంచెముగా తెలిసికొనవలెను మనకు మంచిది.

యధా సామగ్రిలు.

3. యధానికి కావలసియుండిన సామగ్రిలను వేటిని ఈ కాలవారు ముఖ్యముగా తయారుచేసి వారు: సోలరుల చెప్పలకు కావలసియుండిన చర్మాలను వారు విశేషముగా తయారుచేయించినారు. రుస దండులకు కావలసియుండిన కొబ్బరి నూనెను, ఆముదాలను, మన శేకపు అదవులతోనుండిన ఎండుగడ్డిని, వారు ఎరుమతిచేయించినారు. మన దండు: కావలసియుండిన ఆహారపదార్థములు మొదలయినవాటిని వదానికయి వారు వడమటి సమాద్రతరములద్దనుండి చాల లభనకొని పెట్టెను చేయించి పంపినారు.

బట్టలు:- మనదండులకు కావలసియుండిన కాల ఆనే బట్టలను ఇతరవిధములయిన బట్టలను నాదాల: కాలవారు బేకింగ్ హాము, కర్మాటిక నేతకాలలలో చేయినారు. ఆంగ్లో (ఫ్రెంచి నేతకాలలలోను కొయింబుక్కురు కాలలలోను తలపాగా నుడ్డు మొదలయిన వాటిని విస్త్రుతముగా నేనెట్టు ఈ కాలవారు ఏర్పాటుచేసినారు. దండుకు కావలసియుండిన ఉన్ని దుప్పట్లకు బెంగులూరు ఉన్ని నేతకాలలలో తయారుచేయించినారు. మైసూరులోనున్న కృషికాల వారు ఆ శ్రేణులలోనున్న సాలెనాల్ కేర దండుకు కాలల యుండిన దుప్పట్లను తయారుచేయించినారు. చెన్నపురిలోనున్న కృషి కాలవారు అటువంటి దుప్పట్లనే కడప, ఝాన్సీ, బల్లారి జిల్లాలలోనూడా విధము చేయించినారు. ఇంతా ప్రైవేటులో నాదా నేనెవార్లతో దండుకు కాలల యుండిన కాలలు చెన్నపురిములో చేయబడినవి. కొబ్బరి విత్తుల బొగ్గు విమపుగాలికండి ముఖ్యముగా బాగా కాపాడ గలదని యధాసామానుచేసే కాలవారు కమర్షియల్ గా అందుకల్ల తాతా కంపెనీవారు అటువంటి కొబ్బరి బొగ్గు ఏర్పాటులములో తయారు చేయించడానికి ఏర్పాటులు నారు. సంధి కాళముందు అటువంటి బొగ్గు లక్ష రూపాం కిమ్మకుగలది లండనుకు ఎరుమతిచేయబడినది. యధాసామానాదే తాళ్లు మొదలయినవాటికి కావలసియుండిన నా: చెన్నపురిములో విస్తారముగా కొనినానె. మెసపాటే. యలో మన దండుకు కావలసియుండిన గుడినెలు కట్టడాని తెయరు చాపలను తాటాకుచాపలను విస్తారముగా కంకణ నది. ఇవిమాత్రమే కాకుండా దాదాపుగా పదిలక్షల మో జును 160,000 పెద్ద సీసాబుడ్లనుకూడా చేత నూనెయు 842 మణుగుల నబ్బుకూడా మన దండులకు పంపబడి: మద్రాసులోను బెంగులూరులోను చర్మాలను యధాసామాన యారుచేస్తూ ఉండినవాళ్ళందరున్న మన దండులకు కా: యుండిన ఇంకా ఆనేవస్తువులను సంవత్సరము పొదుపు: తయారుచేస్తూఉండినారు. చెన్నపురిములోనున్న కడపకు అందరికీనూడా తెలిపి తెలుసా పని ఉండె: కో పట్టాలు, లోలు నాదాలు, లోలూలు ఉండే పెట్టెలు, న నే దిచ్చులు, మేకులు, గుర్రాల తేనులు, తేపుల: కాలు, కండకములు తగ్గడానికి పనియుట్లు, తండ్రి: స్తంభాలు, ఇనుములు, బండ వుకాలు, కోగుల వడకల: ఇంకా ఆనేవయిన వస్తువులకూడా విస్తారముగా చే ను: పంపించబడినవి.

యధా కాలములో తయారు చేయవలసియుం వులను వలెనే సంధికాలములోనూడా మనకు ఆ: యన్న వస్తువులను చేయడానికి ఈ కాలవారు

16. మద్రాసులో ఉన్న వృత్తి పాఠశాల మనకు చాలా మేలు చేసే పాఠశాల అయియున్నది అది ఈ కృషి కాల వారి అధికారముక్తి ద సంపదనా ఉన్నది. ఆ పాఠశాల 1916 ద సంవత్సరములో మొదట పెట్టుబడినది. అప్పుడు దానిలో రెండు తరగతులు మాత్రమే ఉండి 40 మంది విద్యార్థులు ఉండినారు. ఇప్పుడు దానిలో 250 మంది విద్యార్థులు ఉన్నారు. వారినందరిని కొన్ని తరగతులుగా విభాగించి వారికి (1) యంత్రపు పనులున్ను, (2) సీసపు పనులున్ను, (3) మెరుపు కత్తి పోగుదానికి పిగలు కట్టడమున్ను, (4) యంత్రాల పనులును గ్రాహ్యమున్ను, నేర్పబడుతూ ఉన్నది. ఇవిగాక మన భోజనములో నీ కొందరు కర్రవని, లోహపు పని, ఇల్లు కట్టడము ఈ పనులలో మేస్త్రిలయి యుండడానికి తగినట్లుగా వారికి చదువులు చెప్పిస్తూఉన్నారు. కొందరికి అలాగ 80 మందికి పెంబూరు రయలు పనుల కాలలో రయలు పనులను నేర్పిస్తూ ఉన్నారు. వీళ్లకు యంత్రాల పనులు గ్రాహ్యమున్ను, నేర్పిస్తూ వున్నారు. ఈ పనుల నన్నిటిని నేర్చుకొంటూ ఉన్న వాళ్లందరికీ క్రమముగా వైట్ నేప్స్ కొంటూ ఉన్నా. పెద్దవాళ్లన్నీ పిల్ల కాయలున్ను కూడా చెప్పి పట్టణములో ఉన్న కార్ఖానాలలోను యంత్రశాలలలోను జరుగుతూ ఉన్న పనులన్నటిని నేర్చుకొంటూ ఉన్నారు. ఇట్లా నేర్చే విధ్యలను తమ వృత్తిగా చేసేకొనియున్న వారిని మాత్రమే ఈ పనిలో చేర్చుకొంటారు. (సత్యము)

World's News.

REUTERS AGENCY'S.

U. S. and Peace Treaty.

Lord Robert Cecil's Views.

LONDON, January 3. In the course of a speech at Leeds, Lord Robert Cecil dealt with the attitude of America towards the peace treaty. He emphasised that Britain wanted the assent not of one party in America but of the whole of America. He would rather have a limited assent subject to reservation by the whole of the important opinion of America than a full complete assent achieved by a deep division of American opinion the objection to the dominions' votes was based on an entire misunderstanding. In international matters it was not numbers that counted but weight. The object of the Dominions votes was not to enable them to support on every occasion the British view but rather to enable them to express their views or any differences they might have with Britain and to get the full weight to which they were entitled. He contended that the subject had been used to create bad blood between Britain and the United States by those who were enemies of both countries.

Ratification of Peace.

The Coming Ceremony in Paris.

PARIS.—The procedure fixed for January 6th is as follows. First the Germans will sign the Protocol which specifies reparation for the Scapa Flow sinkings. Then documents certifying the ratification of the treaty of Versailles. Afterwards M. Clemenceau will hand the chief German delegate a letter containing a 'resumé' of the verbal assurances that the Allies are ready to reduce the quantity of tonnage demanded if Germany can prove that the amount is excessive.

The Delusion of Bolshevism.

Mr. Churchill's Speech.

LONDON, January 3. Mr. Churchill, in the course of a speech at Sunderland dealing with Bolshevism, said it was impossible for civilised people to adopt or agree with Bolshevism which destroyed freedom and attempted to establish class government. Were we to take lessons in constitutionalism from the crazy fanatics of Central Europe, who were trying to set up what they called Utopia? Bolshevism was opposed to self-determination. Even M. Litvinoff had admitted to Mr. O'Grady that the Bolsheviks were not in the majority. We should do all we could to expose the sophistry and delusion of Bolshevism which has captured the ignorant Russian peasants, but which had no chance with an enlightened British citizen.

Cinema Expeditions.

To Film Eastern Conditions.

LONDON, January 1. NEW YORK.—Two cinema expeditions have been despatched to Persia, Turkey, India, and China to penetrate behind the walls with a view to portraying Native social and industrial conditions off the beaten paths of tourists.

Fostering Britain's Trade.

Proposed Travelling Exhibition.

LONDON, January 2. Sir Harmer Greenwood, M. P., Secretary of the Department of Overseas Trade in the course of an interview said that the Treasury had sanctioned expenditure for a scheme under which a travelling exhibition of British manufactures would be held in the principal commercial centres of South Africa, Australasia, and Canada and possibly the Far East. This was designed to attract Dominions' buyers with a minimum expense and inconvenience to them. The Exhibition would remain in each centre about six weeks. The tour would last two years. Sir H. Greenwood also referred to the measures to develop British commerce among Foreign Nations and said that the German Government had already realised the success of the British Industries Fair held last year and had granted a substantial subsidy to fight it. He added that two and a half millions sterling of orders were taken in last year's Fair and he hoped to treble this in the forthcoming Fair in the Crystal Palace, Birmingham, and Glasgow.

International Rugby.

Scotland's Narrow Victory.

LONDON, January 1. PARIS.—In a Rugby football International here, Scotland beat France by five points to nil.

French Finance.

Dearer Travelling and Bread.

LONDON, January 2. PARIS.—By 460 votes to 121 the Chamber to-day voted authorisation for the increase of railway fares.

The increase in the price of bread, which, according to a recent semi-official statement was not to come into effect until August, is officially stated to have effect as from February 1st.

The Moulders' Strike.

Labour Ministers summoned.

Important Conferences.

LONDON, December 31. Important Conferences are being held in London to attempt to settle the Moulders' strike. The Parliamentary Committee of the Trades Union Congress, after discussing with the Unions concerned in the West Bromwich dispute, has appointed a Committee to investigate it immediately. The Ministry of Labour is also very active and a much more hopeful view is taken of the outlook, notwithstanding the assertion of one of the Unions, that the rivalry of West Bromwich involves a vital principle.

The Ex-Kaiser's Letters.

Famous Series Published.

LONDON, January 1. The "Morning Post" is publishing the famous "Dearest Nicky" letters from the ex-Kaiser to the ex-Tsar from the time of the latter's accession in 1894 until 1914. The letters are couched in affectionate terms and all written in English and facsimiles are reproduced. The letters show that the ex-Kaiser's object was to embroil Russia and Japan, and in this he succeeded. After that he sought to bring about a quarrel between England and France. Meanwhile, Germany would be enabled to create a huge fleet, to strengthen her army, and to have the world at her feet.

The Docker's Demands.

LONDON, December 31. Newspapers are giving prominence to decision of transport workers to accept a Court of Inquiry into the dockers' demands on the wages question. The Court, which will probably have a Judge as Chairman, is described as a counterpart to the Sankey Coal Commission.

Bolshevik Success in South Russia.

LONDON, January 1. A wireless message from Moscow claims that Bolshevik forces, operating against General Denikin, have captured the important centres of Ekaterinof and Novomoskowsk.

The Dublin Outrages.

LONDON, January 1. The Dublin Port and Docks Board has unanimously passed the Lord Mayor's resolution calling for a public sworn enquiry into the deaths of Bonser and Kennedy.

A Girl's Pluck.

LONDON, January 1. The failure of another attempted hold-up in (Westbourne Grove) post office was due to the pluck of a girl who, while facing a man's revolver without flinching for three minutes and also being threatened with knife, refused three times to give up cash and ordered a girl messenger to blow the whistle.

Sugar Control in U. S.

LONDON, January 1. Washington.—President Wilson has signed a Bill, continuing for another year Government control of a sugar.

Bankers' Clearing House Operations.

LONDON, January 1. Operations of Bankers' Clearing House during 1919 aggregated 28,415 million Sterling, being an increase of 7,217 millions over the clearings of 1918 and surpassing all records. The high cost of raw material increased the price of production, and the consequent greater demand for banking accommodation partly account for the larger turnover.

The Late Sir Horace Plunkett.

Report of Death Denied.

LONDON, January 1. There is no truth in the announcement of Sir Horace Plunkett's death.

Germany's Armed Forces.

Allies' Probable Attitude.

LONDON, January 1. Opinion is expressed in well-informed circles that, while the Allies will probably insist on the abolition of the German "Zeitreivilligen" and "Einwohner" Corps, the figure of 100,000, laid down in the Peace Treaty as the maximum for the German army, may prove too small, and that the industrial population of sixty millions may require a large force, not exceeding two hundred thousand. The control of gun and shell factories will be strictly maintained by the Allied Commissions, which will proceed to Germany immediately after the ratification of the Treaty. The feeling of patriotism is still strong in Germany. A number of Generals have enlisted as privates in Sicherheit's Polizei, including von Kluck, who is 71 years of age.

An Egyptian Banquet.

LONDON, January 1. CAIRO.—The Sultan has arranged a banquet in honour of the Milner Commission, Members of the Cabinet and other high officials.

National Congress.

Declaration of Rights.

In the agenda to-day following the reform resolutions stood a lengthy resolution on the Declaration of Rights and the names of Mr. C. R. Das and Mr. Mohamed Ali were put down as proposer and seconder respectively.

When this resolution was reached Pandit Gokarnath Mera who was acting as spokesman for the President announced that it would be taken up later as there were differences of opinion in regard to it.

Eventually when other resolutions on the agenda had been disposed of by being put one after another from the Chair and passed, this resolution on the Declaration of Rights was taken up. The resolution on the agenda paper ran thus:—

This Congress is emphatically of opinion that in the immediate and imperative interest of this country as well as of the whole British Empire a statute should be forthwith passed by the Imperial Parliament to guarantee civil rights of His Majesty's Indian subjects and embodying the following provisions:

(1) That British India is one and indivisible and all political power is inherent in the people thereof to the same extent as any other people or nation of the whole British Empire.

(2) That all Indian subjects of His Majesty and all subjects naturalised or resident in India are equal before law and there shall be no penal or administrative law in force in this country whether substantive or procedural of a discriminatory nature.

(3) That no Indian subject of His Majesty shall be liable to suffer in liberty or in respect of free speech or writing or right of association except by a sentence by an ordinary Court of justice and as a result of lawful or open trial.

(4) That every Indian subject shall be entitled to bear arms subject to the purchase of a license as in Great Britain and that the right shall not be taken away save by the sentence of an ordinary Court of justice.

(5) That the press shall be free and that no license or security shall be demanded on the registration of a press or newspaper.

(6) That corporal punishment shall not be inflicted on any subject of His Majesty save under conditions applying equally to all other British subjects.

(7) That a militia of His Majesty's Indian subjects shall be established by law in the cities and towns and in rural parts divided into units for the purpose. No regular force shall be employed for suppression of internal disorders, except when the militia are found to be inadequate and under an Act especially passed for the purpose. In suppressing disorders and restoring order no armed force shall, unless it is attacked, interfere. They shall not interfere unless a crowd has been three times summoned in the name of the King-Emperor and of law to disperse and has not done so until after a reasonable time.

(8) That all laws, ordinances and regulations now or hereafter in existence that are anywise inconsistent with provisions of this statute shall be void and of no validity whatever.

Pandit Gokarnath announced that an agreement had been arrived at in regard to this resolution. In clause (1) it had been agreed to delete the word "whole" before the British Empire. It had also been agreed to delete clause seven relating to the militia.

The resolution in its amended form was put from the chair and passed.

Thanks to Reception Committee Members

Mr. V. P. Madhavarao, thanking on behalf of the delegates, Swami Saradhananda and the Members of the Reception Committee, said: When blow after blow fell on the Punjab from the official hands, they thought the voice of the Congress might have to be changed, but Amritsar overcame almost unarmable obstacles in the way, and had earned the distinction of having held the most successful, the most harmoniously attended and speedily making Congress. Not a little of the success was due to the indefatigable exertions of the members of the Reception Committee, and desire to make a special mention of the selfless work of Swami Saradhananda whose name was one to conjure within Northern India, ably and willingly assisted by the Secretaries and office bearers and members and in spite of the sorrow and suffering of Amritsar, Swami Saradhananda had given one more proof, if proof were necessary of India's supreme fitness for Responsible Government. Delegates came to Amritsar as pilgrims and returned, the first time with fresh determination to make India a Nation among Nations of the world. Mr. Madhava Rao also expressed the cordial appreciation of devotion and willing services rendered by the Volunteers who had fully justified the high hopes entertained of the youths of India. A hearty vote of thanks was passed to Swami Saradhananda and the members of the Reception Committee amidst prolonged and loud cheers.

Swami Saradhananda, in acknowledging the thanks, apologised for the inadequacy of their arrangements that were made to receive the delegates from different parts of the country. The Congress at Amritsar had one salient feature. It had awakened the Punjab. They had been made to stand on their legs and realise that they had sympathisers in their sufferings. He was glad that his appeal for funds was fully responded to. On behalf of the Punjab, he would like to assure all friends that they would in future shoulder the National cause. Then he named individually all those who had worked to make the Congress a success. Proceeding, he announced that over delegates 8,000 attended. He was a Sanyasi and as such was resuming his duties and handing over the political reins to the Punjab leaders.

Pandit Motilal Nehru's Concluding Address.

The following is the full text of the Pandit Motilal Nehru's concluding address which was read on his behalf by Dr. Kitchlew.

Fellow delegates, before I say anything in reply to the flattering words, the over generous terms, in which Mr. Satyapal and others have referred to me and my humble services in your cause I have to apologise to you for not being able to address you myself, as I should have liked to have done, as you are aware the loss of my voice has

Calcutta University
Convocation.
Viceroy's Speech.
Viceroy's Camp, (Belvedere).

Once again I have the honour and privilege of presiding over your Convocation. It is also one of the few opportunities which I have of showing my personal interest in the work of your University. The Viceroy and the Government of India are so far removed from you that it is well high impossible to take that personal part in your affairs that our statutory position demands, and it will be one of the changes which will be the result of the report of the Commission that your Governor will become the Chancellor and the Viceroy will be connected with you only in the position of visitor. This is as it should be, because from our remoteness from you it is impossible to act except after consultation with and through your Rector. This procedure is obviously inconvenient and it is to the public interest that it should be ended. Though then it will be a matter of personal regret, both on my part and I am sure on the part of my successors, that we shall not be so closely identified with your affairs, yet I am sure it is in the interest of the good government of your University that your Chancellor should reside in Calcutta and be personally acquainted with your problems and the "personnel" whose appointment to office it will be his responsibility to make. I will not dwell at length on the history of the past three years. You will remember that I announced the appointment of the Commission just three years ago and

The two remaining questions are more involved and more controversial. A rough draft dealing with the Commission's proposals for the University of Calcutta has already been made but not expressed in legal language nor examined from the point of view of legislation. It was

(Message Incomplete.)

వ్యక్తసాయ శర్యవ్యవహారము:— మనదేశమునకు నాభారణ
ముగా ముఖ్యవృత్తి వ్యవసాయ మయినను వాడు తద్విషయము
గ్రంథముఁ ను చదివెనుకొనినవారు గాక గతానుగతికముగా కృషి
చేయువారగుటచేతను, ఈవిషయమును బాగుగా బోధించు
నులభిక్తైలిగల గ్రంథములయినను తెలియవలయునట్లుగా లేకుం
డుటచేతను, కర్షకులభిక్షునికై జేదకాలమునా రుగుట నిజము.
ఈకొలఁతను గొంతకొంత నివారించుటకై కొలఁది దినముల
నుండి ఆకారాదిగా “వ్యవసాయ పర్యవేక్షణ” ను వ్రాయుట
కుప్రయత్నించితిమి. అందు మొదటిసంపుటి కొలఁదికాలములో
ముగించుట సిద్ధముగా నుండుటచే వానిని ముద్రించుటకు
ముందు అనుభవకముల అభిప్రాయము లందుకేర్పడు ముఖ్య
వైయాస్మిక. కావుననే జీవాభిమానులెల్లరి నూరినోద్యమము
నకుఁ బొదుపుదుటకయి తమకుఁగల అనుభవములును, తెలి
సినవిషయములు, నులభిక్తైలిలో వివరముగా వ్రాసివలయునంద
ప్రార్థితులు. అందు చెల్లయొక్కవ్యాపకము, వానియొత్పత్తి
వాని యుపయోగములు, వైశి, మంట, పెంట మొన్నగునవి
గవిస్త్రముగా వివరింప వలయును అడవిచెట్లకు గుఱించి
యొనసను వ్రాయవచ్చును—ముఖ్యగంపాదవర్ణన. చుట్టుపీస
పెంకురావు స్వసింహారావు నలగొండ (నెహ్రూ).

మ స్తి ము వ మి తి.

(దీనినందు 31-వ తేదీ తరువాత)

అవులను రక్షించుట.

ఈ విషయము మిక్కిలి ముఖ్యమైనది. హిందూవులకు మహమ్మదీయులకు సమ్యక్తముగా ఈ సమస్య కనిపించుచున్నది. ఇప్పుడొక నూతన కేసు ముందుకు వచ్చినది. హిందూవులు మహమ్మదీయుల వికారమును కలిగి ప్రవర్తించుచున్నారని మన మందరము భారతీయుల మనభావము వృద్ధియగుచున్నది. మతభేదములు తగ్గుచున్నవి. కావున కేసుకాలములోనే జాతీయత్వము పెచ్చుగుకొని సంపూర్ణ వికారము కలుగ గలదు.

మన హిందూసోదరులు మనలో వికారముగలవారై యుండవలెనని అనేక ప్రయత్నములు చేయుచున్నారు. వారందుకు వందనీయులు. ఇందరయు జాతీయ భావాభివృద్ధిని నూనించుచున్నది. మనమందరము ఒకతనదారమతమునకు కఠిన వారము కాన హిందూవులకు మనము ప్రత్యక్షకార మొనర్చుచు మనకర్తవ్యము. మనహిందూసోదరులు భిలాఫత్ దినమునందు మనలోపాటు మనదాఖలులను కనుకొనినారుకదా. మన మతి భావములకు గౌరవముచూపుటకై హిందూవులు మ.తోపాటు కష్టపడినారు. అట్లే మనముకూడ హిందూమతమున గౌరవించుచున్న ఈ రెండు గొప్ప మతస్థులకు మనకర్తవ్యము ఎట్లు కలుగగలవు? ఏవిధమున మనము స్నేహభావము ప్రకటించుట యానో మనము నిర్ణయించవలెను.

అవులను మనముచంపుటకల్ల మనహిందూసోదరులకు మనములను నొప్పించినవారగుచున్నాము. మనమతమునందీ విషయమై ఏమి వ్రాసియున్నదో చూడము. మహమ్మదీయ మతస్థులు, ఒంటెలు గొట్టెలు, మేకలు, అవులను బలిఇవ్వవలెనని ఇస్లాంకార్ వాదించుచు వ్రాసియున్నది. అవులనే బలి ఇవ్వవలెనని ఎచ్చటను లేదు. ఈ తేజమునందలి మహమ్మదీయులు ఒంటెలను బలిగా నిచ్చుటయే లేదు. అరబియా, సిరియా, ఈజిప్టు, టర్కీ, ఇతరులందు మహమ్మదీయులు అవులను బలిఇచ్చుటయే లేదు. ఒంటెలను మాత్రమే బలి ఇచ్చుచున్నారు. మతగ్రంథములకల్ల కూడ అవులకల్ల ఇతరజంతువులు బలిఇవ్వబడినవని తెలియచున్నది. కావున మనము అవులను బలిఇవ్వకు మన హిందూవుల ఋషిముని తీర్మానము ఒక సమకట్టన లేదు. వికారములు ముఖ్యముగా మహమ్మదీయసోదరులందరు ఈ విషయమై అలోచించి రెండు మతములకును అనుకూల మగు మార్గమును అనుసరించుదురని తలంచుచున్నాము. మహమ్మదీయ మతస్థులకి సంఘము లగు మస్లింసమితివారు, భిలాఫత్ కమిటీవారి విషయమై తగిన ప్రయత్నము చేయుచున్నారని నిర్ణయించెద రని తలచుచున్నాను.

భిలాఫత్.

ఇది ఒక ముఖ్యమైన విషయము. టర్కీ సార్వభౌమ మన ఇతరతేజములందు మహమ్మదీయులకును గల పరస్పర సంబంధములను బ్రెజిల్ మంత్రులకు తెలియ జెప్పటం అవశ్యము. ఇస్లాం అనునది కేవలము ఒక మతముగాదు. అది ఒక గొప్ప సమితి. తర్జుమి భేదము లందు లేవు. ఈమతముచరులందరు సమానులు. ఇదియే ఈమతముయొక్క జౌన్నత్యము. ముఖముగను తేమచుగను జీవయాత్ర కలుపుటకై ఒక ఆదర్శమును జీవితచక్ర గల ప్రాథేట్ అరబియా దేశమునకు దిద్దవించెను. ఈ ప్రాథేట్ సర్వలోకసమ్యక్ మగు ఒక మతమును స్థాపించెను. ఓట్టుక చక్రవర్తము తరతరములందు మహమ్మదీయ మతాధికారులుగా నున్నాడు. టర్కీదేశము మహమ్మదీయరాజ్యమై యీమతమును ఎల్లప్పుడు రక్షించుచున్నది. అందుననే యీదేశమునందలి మహమ్మదీయులందరు యీవిషయమై ఇట్టి అభిప్రాయములను వెలిబుచ్చుచున్నారు. టర్కీ యాధ్యక్షులలో చేరినప్పుడు ఈ దేశమునందలి మహమ్మదీయుల కొన విషయస్థితి సంభవించెను. అట్టి సందర్భ సమయమునందు హార్టింజిప్రభువు మహమ్మదీయ మతము యాధ్యక్షులచేయబడుటలేదనియు, మహమ్మదీయ మతమునకు విరద్ధములగు చర్యలెట్టివియు జరుపడవనియు చెప్పిరి. ఈ మాటలనుమిట్టి యీ దేశమునందలి మహమ్మదీయులు యాధ్యక్షులకై ధనసహాయ మొసంగిరి. టర్కీ సార్వభౌమమునకి ఎదుటికొచ్చుచున్న చేరి మెనపమేమియు, సిరియా, దార్దనఖ్యలకును మహమ్మదీయ యాధ్యక్షులు యాధ్యక్షులు చేసిరి.

ఇంగ్లాండు టర్కీ రాజ్యములకు గల పరస్పర సంబంధములను కొంత గమనించెదము. 1877-వ సంవత్సరపు సందర్భము ఈ జిప్టు, నైరూవీ ద్వీపము టర్కీ రాజ్యమునందుండి తొలగించబడెను. 1911 సంవత్సరమున ఇటలీకిని టర్కీకిని జరిగిన యాధ్యక్షుల టర్కీవారు ఈజిప్టు దేశములోనుండి వేరలను నడుపుటకు ఇంగ్లీషువారు సమ్మతించలేదు. బాల్కన్ యుద్ధము జరిగిన పిమ్మట 1912 ఏప్రిల్ 13 గారి యాజమాన్యముక్రింద యాధ్యక్షులు చేయుచున్న దేశముల ప్రతినిధులు సమావేశమైరి. అప్పుడు ఏదీయనోపుల్ బల్గే యాజిప్టుబడెను. మాసిడోనియాను గ్రీకులు ప్రారబ్ధముచేయుటకు అనేక విధములకష్టపెట్టిరి. అప్పుడుకూడ ఇంగ్లీషువారు రెట్టి అటంకము చేపట్టలేదు. గ్లాస్టన్ ఫ్రేంట్లు గ్రే వీరువులను టర్కీ రాజ్యము విరోధమునందుచుండవలెనని అభిప్రాయము గలవారనుటకు అందరికిని విశదమే. బ్రెజిల్ వారికిని టర్కీవారికిని ఇట్టి సంబంధము లున్నను లామడబార్బిగాను 1918 సంవత్సరం జనవరి 1-వ తేదీన “తురుక్కుమతాను చరులనో” నిండిన ఆసియామైసర్, డ్రేఫ్ దేశములకు టర్కీనుండి విధజించుటకై మేము యాధ్యక్షులు చేయుటలేదు”ని పాన్ల మెంటునందలి గంభీరముగా చేసిన వాగ్దానమును నమ్మి మహమ్మదీయులు కష్టములయాధ్యక్షులందరికీ విధముల తోడుపడిరి. యాధ్యక్షులు మిగిలినది. వాగ్దానములను మంత్రులు మరచిరి. మహమ్మదీయ తేజ్రములగు మెక్కా, మెదీనా పట్టణములు మహమ్మదీయులు కానివారి అధికారములనుం దున్నవి. యాధ్యక్షులయందు ధర్మము, న్యాయము సాపించుటకును, దిన్న రాష్ట్రముల స్వాతంత్ర్యము స్థాపించుటకును యాధ్యక్షులు చేయబడుచున్నదనియు, పరాజితులను ప్రారక్షులకు తోడుపడేయ గూడదనియు, క్రమరాష్ట్రములను విధజించ గూడదనియు బ్రెజిల్ మంత్రులు గంభీరముగా వలంతుచుండిరి. ప్రస్తుతము గ్రీకులు సిగ్నా దేశము ఆక్రమించుకొని యున్నాడు; సిరియానుండి (ఫ్రాన్స్) తేజ్రము, మెసపొటేమియానుండి ఇంగ్లీషువారు అదేలియాను, దు ఇటలీవారు నున్నాను. మంత్రులు తమ వాగ్దానములను ఎట్లు పాటించిరో వేరుగ చెప్పవలయువా? విల్సన్ అధ్యక్షులు వివరించిన 14 నూత్రము లేమయ్యెను? వ్యసం నిర్మలముగ్ర మేమయ్యెను? సిరియా తేజ్రము స్వాంత్ర్యము కావలెనని కోరుచున్నాను. వారికి స్వాతంత్ర్య మియ్యవలసా? గ్రీకులు సిగ్నానుండి చేయుచున్న ఘోరముల విషయమై టర్కీ సార్వభౌమ డిల్లు చెప్పియున్నాడు.

“ఆసియామైసర్ నందు గ్రీకులు అనేక ఘోరకార్యములు చేయుచున్నారు. మేకలది జనులు కాలబలముచున్నారు, చంపబడుచున్నారు. గ్రామములు కొల్లగొట్టబడి కాలబలముచున్నవి. మిత్రమండలివారు గ్రీకుల రెట్టి అటంకములు చేపట్టలేదు. యాధ్యక్షుల రాజసమయముగాన మేము ఎట్టి అటంకమున్ను చెప్పటకు వీలులేవచ్చును. కావున కేసు కాలములోనే ఇట్టి ఘోరములు అంతమొందింపజేయవలెనని కష్టములు కలుగును”

ఘోరకర్మముల పాలనవారు మహమ్మదీయులుగాన వారి మొరలు ఆలించువా రెవ్వరులే. ఇతరుల కొరతను ఆదర్శమగు బాల్కన్యుల నాగరిక సమాజ మిదియేనా? ఎన్నికర్మములు సంభవించినను సంధిపరితులకు వ్యతిరేకముగా టర్కీవారు ప్రవర్తించలేక. ధర్మకథ మామముగా హిందూ దేశపు మహమ్మదీయులు ప్రవర్తించుటలేదు.

సంధిపరచేసభకుం దొక్క మహమ్మదీయ ప్రతినిధి కూడ చేరుకోవడలేదు. మంత్రులు, రాజప్రతినిధి కేవలము మాటలతో నోవాన్లు బ్రయత్నించుచున్నాడు. ప్రపంచము నందున్న 30 కొట్ల మహమ్మదీయుల మతభావముల విరద్ధమగు చర్యచేయుటకన్న టర్కీవారు పాటించిధర్మముగా చరించి నూతనకాలానికికను నెలకొల్పగూడదా? న్యాయమగు మహమ్మదీయుల కొరకలను మిత్రమండలివారు పాటించలేని మహమ్మదీయ ప్రపంచమునందు అకాంతి వెనగును ఇంతవరకు కాంతు లగువాని క్రొవ్యమునకు పురికొల్పిన వారయ్యెదరు.

వందనములు.

ఇంగ్లాండునుచే మహమ్మదీయ మతములను స్థాపించుటకు కృషిసల్పిన మార్కెట్టాక్ పిక్ థాల్ గారికి, కాకా ఆరు రి వార్షిక్ గారికి, సర్ థియోడర్ మారిస్ గారికి ప్రావెనర్ ఇ. జి. బాక్ గారికి, సి. యన్. ఆండ్రూస్ గారికి మహమ్మదీయులందరు కృతజ్ఞతా పూర్వక వందనములను నమర్పించవలెను. పిక్ థాల్ టర్కీ రాజ్యపరిపాలన విషయమై మోక్షబడిన నేరములపై టిని సహాయముగా ఖండించినారు.

మరియు.

ఈ టర్కీ విషయమునకు ముఖ్యమైన మహమ్మదీయులకు, అంగ్లో ఇండియన్ ఒడంబడిక గోనుచున్నవై రోకలి పోటుచందముగా నుండెను. మర్రి యాత్రము కర్తవ్యవలెనే తన, విజ్ఞాననాగరికతల చేతను మహమ్మదీయుల కొక ఆదర్శకతగా వరిగి యింపబడుచుండెను. మున్నిగాతికి చేరినను, పియ్యగాతికి చేరినను మహమ్మదీయులందరు ఏక రావము గలవారుగాన ఈ దేశమునందలి మహమ్మదీయులు ఈ ఒడంబడిక విషయమై నింతయు చున్నారు. ఈ ఒడంబడికవల్ల మర్రి యాత్ర వెళ్లనవలయును కలుగును. అప్రికానును ఈజిప్టు ఎట్టి స్థితి యందున్నదో అసియా ఖండమునందు మర్రి యాత్ర స్థితి యందుండే యున్నది. ప్రపంచముగా మర్రి యాత్రాదక్షిణదేశ చెందునను కంకళగుచున్నది. మస్లిం ప్రపంచమునకు అకాలి కలగజేయు విషయము ఇదియే. మహమ్మదీయుల అభిప్రాయముల కల్పడి చేయుటకై భిలాఫత్ కమిటీ ప్రోపింపబడినది. ఈసంఘము కార్యసాధ్యము చేయగాక!

సంధ్యుత్సవములు.

మహమ్మదీయులు ఇట్టి విషయస్థితియందున్నప్పుడు వారెట్లు సంధ్యుత్సవములను పాటించగలరు. ఈసందర్భముననునకు సహాయముచేసిన హిందూసోదరులకు వందనములను నమర్పించవలెను. మహమ్మదీయుల భావములను గౌరవించుచు హిందూసోదరులు సంధ్యుత్సవములందు పాటించుట మానివైది. ఇతరనాయకులకు మహమ్మదీయ గంభీరత ఈసందర్భమున ప్రత్యేకముగా వందనములను నమర్పించవలెను.

నిర్బంధితులు.

యాధ్యక్షుల పరిమార్చి చెందినను ముల్లావారు మహమ్మద్ హుస్సేన్ గారు, మహమ్మద్ అలీ ముఖమ్మద్ అలీ సోదరులు, ముల్లావారు అబ్దుల్ కలాం అబ్దుల్ గార్లు యింకా అనేకము ప్రవాసమునందే యున్నారు. వారు తమ దేశమునకును మతమునకును నేరచేయ నెంచిరి. నిర్బంధమునందుంచబడిరి. ప్రభుత్వమువారి విషయమై గమనించుచునగాక! సంతాపము నమస్కరించి ఇతర ముఖ్యవిషయములపై నేను ఏమియు చెప్పలేను. నేను ముఖ్యముగా మహమ్మదీయులకు సంబంధించిన విషయములపై ఆధికముగా మాట్లాడినాను. ఇతరకర్త ప్రవర్తియున్నది. వ్యవస్థలేదు పాటించబడుటలేదు జాతీయభావము క్రమియియున్నది. మనమందరము వికారమును కలిగి ప్రవర్తించిన కేసుకాలములోనే మనము విజయము కాలించగలము.

న్యాయమి నువ్వారావుగారి యస్ససభక:- న్యాయమి నువ్వారావు పంతులుగారికి కడది 7 వ తేదీనుండి జ్యోతిషము వచ్చుచున్నది. జ్యోతిషముల యొకమతము వాచిచీను పోసికందు 27 తేదీని కేత్రము చేయించినారు. తిరిగి యీ నెల 2-వ తేదీని కేత్రము చేయించినారు. జ్యోతిషము ఇంకను వచ్చుచునే యున్నది. మలేయా జ్యోతిషము చెప్పియున్నాడు. అది యొకరు వ్రాయుచున్నాడు.

కొర్నాటు పట్టుచీరలు

కొన్నంతవర్షములచే గట్టి చామగలిగి గట్టియైనట్లుతో సాంప్రదించుటలో తగ్గుధరలకు మేలైన కొర్నాటు పట్టుచీరలు:- మేలైనట్లుతో నాగరికమైన యొంతులు కట్టుబడి, చూపుట కందముగను, జవాకర్షకముగను నున్నవి. చామకును వెలయు గ్యారంటీ. ఇవ్వబడలేక ప్రెస్టిజీసేస రూపాయలను వాపిను చేయబడును. వ్యాపారులకు మంచికొమ్మివను యిచ్చబడును. అన్నిటికిని క్రిందివివరమునకు వ్రాయవలెను. పీతాంబర పట్టుచీరలు మట్టుచీరల గుర్రంజిత చీరలు వెల 64-10-0 తెల్లనిపేట లక్ష్మీ వచ్చుచామజేతు, పట్టుచీరలు. రు 64-4-0 శివరామయ్యర్ వెద్దవినకట్ట పట్టుచీరలు. 32-0-0 120 వరుస వచ్చుకీర్ కలనార కంటి పట్టుచీర 30 0-0 50 వరుస శివరామర్ ఉడలు లక్ష్మీ కూరత్తు తాబ్బత్రి పట్టుచీర 22-8-0 80 వరుస ఎలుపు ముగిరి పట్టుచీర 22-0-0 60 వరుస నలుపు కూరత్తు తాబ్బత్రి చీర 25-0-0 40 వరుస ఎరుపు దిబ్బ పట్టి పట్టుచీర 20-0-0 40 వరుస ఎరుపుదిబ్బ పట్టి పట్టుచీర 20-0-0 70 వరుస అంస్తా ద్విత్రి చీర 28-0-0 50 వరుస ఎరుపు తేలుపట్టి చీర 22-8-0 50 వరుస నలుపు నువ్వలరంగు పట్టుచీర 21-4-0 50 వరుస ఎరుపు పులికన్ను తాబ్బత్రి పట్టుచీర 21-4-0 60 వరుస లక్ష్మీకన్ను కూరత్తు తాబ్బత్రి చీర 25-0-0 40 వరుస పట్టు కౌర్నాళిచీర 18-4-0 50 వరుస పట్టు చక్కలు తాబ్బత్రి చీర 21-4-0

కొర్నాటు స్వదేశీస్తోర్సు 272, మింటుపోస్టు వర్రాను. (1761)

జూబులు

మోర్చిగ్రామసంఘము.

అయ్యో, రాజ్‌జోతాలాకాలో టీసెన మోర్చి గ్రామ సంఘము పక్షమున 1-1-20 తేదీ వరదాహుతి 4 గంటలకు ముగియ బిల్లింగునందు నడింపల్లి బుచ్చివేంకటపతిరాజు గారి యాధిపత్యమున సమావేశమయిన సాధారణ సభలో ఈ క్రింది తీర్మానము లేకగ్రహణముగా సంగీకరింపబడినది.

(1) ఈ సభ్యుల వదరాజు ప్రభుత్వమువారు రాజమండ్రి తాలూకాలోని విభజనము ప్రస్తుతము ఆపుచేసియున్న ప్రయత్నమును తక్షణపు నీ సభవారి తాక్షేపించుచున్నాడు.

(2) సాధ్యమయినంత త్వరలో రాజ్‌జోతాలూకాకు ప్రత్యేకతాలూకాబోర్డు నిర్మించి ఈ సభవారు ప్రభుత్వమువారిని ప్రార్థించుచున్నాడు.

(3) చక్రవర్తిగారి ప్రకటనము నకు సరిచి రాజకత్తినిధి గారు పంజాబు నాయకులు మొదలయినవారిని విడుదల చేసినందులకు తమ అమితానందమును తెల్పుచు, అందరూ రాజకీయ నిర్బంధితులను, విడుదల చేయుదని ఈ సభవారు రాజకత్తినిధి గారిని వినుతహృదయముగా ప్రార్థించుచున్నాడు.

ఈ తీర్మానము లంగీకరింపబడిన పిమ్మట గోపరాజు శంకరాచలపతిరావుగారు “ప్రస్తుత పంజాబు శాసనసభలోని గురించి యువకన్యనించి తీర్మానములు జిల్లా సంఘమువారి ద్వారా ప్రభుత్వమువారికి పంపుటకు తీర్మానింపబడినది.

కార్యదర్శి.

రాజ్‌జోలు రేంజీ ప్రాథమిక

పాఠశాలోపాధ్యాయుల సభ

అయ్యో 2 1-1-20 తేదీన మోర్చిబోర్డు నాయకులు ఎం. మెంటరి ముగ్గులు బిల్లింగునందు సమావేశమయిన రాజ్‌జోలు రేంజీ ప్రాథమిక పాఠశాలోపాధ్యాయులసభలో ఈ క్రింది తీర్మానము లేకగ్రహణముగా సంగీకరింపబడినది.

(2) ఆహ్వాన సంఘమునకు ఈ క్రింది 5 ర్యనిర్వాహకులైనట్లు నిర్ణయించి, మోర్చి ముగ్గులు హెడ్‌మాస్టరు డాక్టర్. అన్నాదేవారావుగారు (అధ్యక్షులు) అంతర్వేదిపాఠం ముగ్గులు హెడ్‌మాస్టరు బి. నరసింహారావు గారు (ఉపాధ్యక్షులు) సభిలేటివల్లి ముగ్గులు హెడ్‌మాస్టరు మం. వైకృతపాదరావు గారు, మోర్చి ముగ్గులు అసిస్టెంటు గార్ల రాజగోపాలముగారు (సంయుక్త కార్యదర్శులు) బొల్లాచక్రవర్తి అంతర్రావుగారు (అంతర్రేపిడి) కె. కనంతయ్యగారు (శ్రీంగవరపాడు), మేడిచర్ల నారాయణస్వామిగారు (రామరాజులంక) పి. వెంకటస్వామిగారు (కత్తిమండ) కరుచర్లగారి గోపాలకృష్ణమూర్తిగారు (మోర్చి) మొదలగు, వీరికి ఆహ్వానసంఘమున ఇతరులను చేర్చుకొను వధికారము కలదు.

(3) ఆ భీమవరం రేంజీ ఉపాధ్యాయుల సభవారి ఇత్తు తీర్మానములే ఇచ్చటకు చర్చించబడును. (క) ఈ రేంజీ ఉపాధ్యాయుల ఇతర సలహాలు అలొపించబడును.

(4) ఈ సభను అంతర్రేపిడిపాఠశాలలో జరపుటకు తీర్మానింపబడినది.

(5) సభాకాలనిర్ణయమును అధ్యక్షనిర్ణయమును 20-6 తేదీలోగా విమర్శించి నిర్ణయించుట.

కావున రాజ్‌జోలు రేంజీ ఉపాధ్యాయులు తమ ఆభిప్రాయములను సలహాలను 20 6 తేదీలోగా ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షులకు తెలియజేయ ప్రార్థించుట.

ఒక విలేఖరుడు.

ప్రారంభ గ్రంథములు.

అయ్యో 30-12-19 తేదీన నేను వత్సూర్వ నివాస మగు ముప్పాళ్ళ గ్రామమునకు వెడలియుంటిని. కర్ణాటకు వాస్తవ్యులగు గోపాలాని శంకటప్పయ్య గారు దయాచేసి నిర్మిమిత్తముగా వారికిడ కేవలము కొన్ని తాళిపత్రగ్రంథములు అన్నదనియు, నీ సభ్యులు శాంతిభక్తిలో నన్నయభట్టు వినుచుమై బరిగినవర్స కాధారాంశము తెలియైన నా గ్రంథములలో వెదకిన లభించునేమో యనియు గొంత ప్రసక్తిని గలగతీనిగా మూలపాడితి. గృహస్థునింటికి వెడలి, వారింట కల తాళపత్ర గ్రంథములకు బరిగించగా నన్నయభట్టు వినుచుక వర్స కాధారగ్రంథము తెలియము గానరావట్టును, అనుదిన గ్రంథములు మూలము మూడు లభించినవి. అవి మూడెలములా అనుదినములా యను సంకెమును విచారణ

యమే. గ్రంథములపేర్లు 1 అనంతభద్ర కళకము, 2 ప్రదోష మాహాత్యము, 3 మనసా పారిపాదము లాశ్రయింపుమా అనునవి. మా కర్తవ్యపూర్వమునైనను కవులీడవలివారైనట్లు లం దలి గద్యాలులచే నీరీకరించుకొంటిమి. అదానిచే నాయంకము విచిత్రమైనట్లు. అయితే గ్రంథములలోను, ప్రదోష మాహాత్యమున ప్రాసినకవి గ్రంథాశ్వాసాంక గద్యములో ఆశ్రయనగోత్రు డగు కొప్పరాజు లింగనయంత్రి కొమారుడు నరసింహయ్యకృత మనియు కృతి శ్రీ యల్లయంద కోటేశ్వరస్వామివారి కవియు ప్రాసినకొని యున్నాడు. ఈ ప్రదోషమాహాత్యము మూడాశ్వాసంక ప్రబంధము. తైలి గ్రామపాకము. వర్షశాంకము లతి సరసములు. కక్కిన రెండగ్రంథములను చాలభాగము జీర్ణించి యందలిపత్రములు పిప్పికాడుట కావలయు. లగుటచే కవులపేళ్ళు దెలిసికొనుట కష్టసాధ్యముగానున్నది. వివస ప్రయత్నించుచున్నారము. కావున నేభాంధాగారములయందైనను ఈ కవుల విషయములగాని గ్రంథముల విషయములు గాని యిదివరలో నుపాపితమైనవో నావిషయము లీ క్రింది చిరునామాకు వ్రాయుదురని ప్రార్థించు చున్నాడను.

బొమ్మరాజుపల్లిగోపాలాని మానుమంతరాయశాస్త్రి.

రాజమండ్రి తాలూకా బోర్డు ఎన్నికలు

అయ్యో, ర్యాల్‌ఫీర్లా మొదలగు యలర్ల కృష్ణమూర్తిగారు గతువు జీర్ణించుట నెలసో ముగిసినది. రాగల ఎన్నికలలో సమర్థులైనవారిని ఎన్నుకొనుట యుక్తము. పృథావీశ చీవరమున గడవుచు, గోదావరీజిల్లా సంఘములో సంచార కార్యదర్శిగా పని పనిచేసిన కేవలపల్లి నూర్యనారాయణ మూర్తిగారిని ఈ కడవి నభిలషించుటకు మేము ప్రోత్సహించుచున్నాము. వీరు ఇదివరలో చేసిన చేకవేస యీ మండల కృషిలకు తెలియనిది కాదు. గతసంవత్సరము భృగుత్వమువాత హెచ్చించుచున్న నీటి తీరున విషయములో వీరు అనేక సభలు జరిపి భాగవత్తును వహించి చేసిన ఆందోళన వలన పోలట అధికారము చేతులనడి. రాజ్‌జో తాలూకాకు ప్రత్యేకతాలూకా బోర్డు సంపాదించుట కొరకు వీరు గామములవెంట సంచారముచేసి గవర్న మెంటువారికి పంపిన రిపోర్టువారల ఫలితముగా కృష్ణజిల్లా విభజనలో ఈ తాలూకాకు ప్రత్యేకత బోర్డును గురించి యోచింపబడునని గవర్న మెంటువాత జవాబునిచ్చిరి. ఇంతియే కాక వీరు శ్రీధర్ గిరాల నూర్యప్రకాశరావుగారి అనుచరులగుటచే ప్రభావమే తమతేనుగా యోచించువారు వీరు ఈ గామ స్వరాజ్య సమితికి కార్యదర్శులు. రాజ్‌జోతాలూకా గ్రంథాలయమునకు కొత్తపేట దివిజన్ సంఘమునకును కార్యదర్శులుగా నున్నారు. ఇట్టివాని ప్రోత్సహించువారి నెక్కువ చేయుచుగాన ఈ ఫిర్కావోటర్లందఱును తమ బాధ్యతను గురైగి పోవర్తింతురగా! మనమొదల ముందు మనకు ప్రత్యేకత తాలూకాబోర్డును సంపాదించువారము మాకువలెను. ఈ ఫిర్కాకు ఒక్కోడ్డు అయినను లేదు, వంతెనలేవు, నెకండరీస్కూళ్లు, ఆసుకతుగ్గిలేవు. డెల్టాగ్రామము లయినను అదివిలో వారిరలె కష్టపడుట మనకాటుగాని యితరులది కాదు. భసమును చూచిగాని నేమమును చూచిగాని యిచ్చిన వోట్లు వర్ధములు గాన మనకున్న లోకములను యోచించి కేవలపల్లి నూర్యనారాయణమూర్తిగారికి అందఱును వోట్లనిచ్చి సాయపడ వేడుచున్నాము.

యర్రావగడ రామచంద్రారావు

దుళ్ల వెంకన్న

తాలూకాబోర్డు వోటర్లు, పరిశెల

చీరాల మునిసిపాలిటీ,

అయ్యో, చీరాల పేరాలగ్రామములను యునిసిపాలిటీ చేయుటకు గవర్న మెంటువారు నిశ్చయించినట్లును తగుసంబంధమైన పనులు నిర్వహింపరము లనియు ఆంధ్రప్రదేశ్ లో ప్రచురించిరి. కవునిర్ల మొదలగు గవర్న మెంటువారు ఏర్పర్చుచున్నట్లు తెలియుచున్నది. నాకుతోచెడి ఎన్నికల విధమున ఇందుయాలముగా ప్రయోచించుచున్నాను. ప్రజలను గవర్న మెంటువారును గమనించుదురని కోరుచున్నాను. ఇప్పుడు యునిసిపాలిటీ చేయబడిన చీరాల పేరాలగ్రామముల వద్ద వీరరాఘవపేట అను మరయొక గ్రామముచేరి యొకమైందున 100-కి 90 వంతులు నిలుపేదలు గలవై యున్నది. మొత్తము మీ దము ని సే వ త క పు

నిర్ల నిర్వాహము గ్రామముల లక్షణములను గ్రహించి కవునిర్ల మొదలగు వాటిల బాహుళ్యముతో సంబంధమున కల్పించి ఈదిగున కనబర్చిన సంఖ్యలకు సరిపావునగా ను తోచినది. కవునిర్ల మొదలగు 12 చుగా నుంచవలసినయెడల 4 పద్మకాలీయులు 8 వైకుంఠ 1 బ్రాహ్మణులు, మహమ్మదీయులు, 1 బలిజ; ఇతరవాతలు, 1 శ్రీ వ్రతులు, కవునిర్లయును ఈ ప్రకారము చేయుట యీ గ్రామములయొక్క లక్షణములకు న్యాయమై యుండును. ఈ విధముగా కవునిర్ల నిర్మించినటులయితే గ్రామములలో ఏలాటి కొరత బుండకుండును. అన్ని వాతులలోను మొదలగు వారికి ఆర్థులున్నారాయని ప్రశ్నించవచ్చును. ఆర్థులు లేకపోలేదు. వై సుదళులైన ప్రతివాదిలోను ఉన్నాడు. ఇప్పుడు నేకు సంఖ్యముగా వ్రాచి బూతుకొన్నది యెక్కువ జనసంఖ్య కలిగి యెక్కువ మొదలగువారులకు కోరుచున్న పద్మకాలీయులను యిచ్చి. వీరిలో సభ్యుల కర్మ లనేము గలదు. శ్రీవాత వీరికి రాధగిన్ని మొదలగు వధవులు ఇచ్చి వీరినిగూడ గౌరవించుదురని నమ్ముచున్నాను ఈ విధముగా గాక యే ప్రయత్నము మనియోయో వాగ్ధాటి కలవార మనియో చెప్పకొనవారిని మొదలగు గా నిర్మించినట్లు లయిన, నె క్కిబ్బులు గలవు యునిసిపాలిటీ యేర్పడుట గ్రామములలో అందరికి నుఖము అగదా నేను బోవు వెప్పుపక్షము భరించవలసినది. చీరాలములో ఈకర్మ లన్ని భరించువారు తమకు కావలసిన సౌకర్యములు తమ వారి మొదలగుతో చెప్పకొనకుట ఎంత వీలొ శ్రీ గారే యూహించవచ్చును.

కద్దుకాలీయుడు.

కృష్ణామండల ప్రారంభ పాఠశాలోపాధ్యాయసభ.

భీమవరము.

అయ్యో, డిసెంబరు 12, 22 తేదీ, ఆంధ్రప్రదేశ్ లో భీమవరము రేంజీ ప్రారంభపాఠశాలోపాధ్యాయ సభను గూర్చి మేము వ్రాసిన జాబును, చిత్తుతీర్థానములను, పాఠశాలవదిని యే యుండును. ఇటీవల 25-12-19-వ తేదీన బందరు, దివి తాలూకాల ప్రాథమికోపాధ్యాయుల లాక కాన్ఫరెన్సును చేసి యున్నాం. ఆ సూపాధ్యాయులకు గుడివాడ, ఎలూరు, బెజవాడ రేంజీల ప్రాథమికోపాధ్యాయులను ముమ్మలను ప్రాత్యహించి యీ రేంజీసభ మండలసభగామార్చి, మండలమునున్న ప్రాథమికోపాధ్యాయుల మండలము నేకీభరించి మనకుగల కష్టముల నేకగ్రహణముగా మొదలెట్టుకొందమని మాకు శిష్టిసంయన, మారేచీసభకు మండలసభగా చేయుటకు సంకల్పించినారము. ఇదియును వ్రాసిన రీతిగ 7-2-1920-వ తేదీన భీమవరమునందు కాన్ఫరెన్సు జరుగున. బెజవాడ వాస్తవ్యులును ప్రారంభవిద్యాభిమానులు నగు శ్రీముత ఆజ్యుడేవర కాశేత్వరారావు పంతులు బి. ఏ. డి. ఎల్. గారు అధ్యక్షులుగ నుండుటకు నమ్మించిరి. కాబట్టి కృష్ణామండలోపాధ్యాయులెల్లరును, దూరభారమని యొంచక సభకు విశ్వయిటువలె ప్రార్థించుచున్నారము. ఇచ్చటికివచ్చు హింమా ఉపాధ్యాయులకు భోజనాదిసౌకర్యము లొనర్పించును. ఈ మండలసభలో బాలికాపాఠశాలోపాధ్యాయులకును, మిషన్ పాఠశాలోపాధ్యాయులకును, ఇతర ఎయిడెడ్ స్కూళ్ళ మాస్టర్లకును, బోర్డుస్కూళ్ళ మాస్టర్లకును ఆసక్తికము లగు విషయములు చర్చించబడును. కాబట్టి యెల్లరును దిచ్చి హుటానెక్ ప్రార్థించు. ఫిబ్రవరి 7 వ తేదీ శనివారము సభకు బహు నితర రేంజీ యూపాధ్యాయులకు శనివారమునకుండును రెండుదినము లయినను ప్రయాణమునకు నెలవు కావలయును గాన బోర్డు ఉపాధ్యాయులు ఆయాతాలూకాబోర్డు ప్రసిడెంటులకు దరఖాస్తు వ్రాసికొని పాఠశాల కొక యూపాధ్యాయుడు చొప్పున నయినను వచ్చుటకు నెలవులాంద వేడుచున్నారము. నెంబరుగ్గాను నెక్కువలె వెంటనే తాలూకాబోర్డు ప్రసిడెంటులకు రెండురోజుల వెనిమిషన్ ప్రార్థనాత్రుతముల సమర్పించవలెను.

భీమవరమునకు మార్గము.

రాజేంద్రగూడెను స్టేషనులో రైలునిగి యచటి కాలు మైళ్ళమారమందున్న చిలకలంపాడునకు బండిమీదగల్చి యచట కడవ నెక్కినవో గొల్లలతోడేవేర్చును. గొల్లలతోడేవలో బండినెక్కిరి మైళ్ళ మారమందున్న భీమవరము రావచ్చును. 22 వ తేదీన ఆంధ్రప్రదేశ్ లోయందు (బెజింపబడిన చిత్తు తీర్థానములను, చిత్తుతీర్థ తీర్థానములను సభయందు పాదించబడును.

భీమవరము. ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షుడు, నందుల నున్న గాయకర్త.

TelegraPhic Address:
'RATNACO,' Madras.

రంగుల చిత్ర పటము

చిత్ర 1-1 0-1-0 12 ప్రతులకు 0-9-0.

వి. పి. కార్మిక ప్రశ్నకము.

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ కా ర్యాలుము,

హైదరాబాద్ 212 మదరాసు.

ఆంధ్రోద్యమము.

మొదటి యొ దాంధ్ర మహాజననభలయందలి

సాహిత్య సంఘాధ్యక్షులు, సాహిత్యకులు, యువశాస్త్ర

ముఖ, వారి చిత్రపటములు, ఆంధ్రోద్యమముగలవు.

తల రూపు 1-8-0. పోస్టేజీ నాలుగు.

అండ్రి నాత్రి కా ర్యాలుము, 7, కంబు శెట్టి వీధి,

మదరాసు.

సర్వవృత్తిక విషనంజీవిని.

(రిజిస్టర్డ్ (టేబు మాస్కర్) 58)

హైదరాబాద్ నుండి వచ్చిన సంతోషముతో పోవుదురు.

గురువారమున రుణావృత్తియవారలకు రూ 100 ఇవ్వం

ఇది ప్రతి కుటుంబమునకు నుండి

కలసిన ముఖ్యమధ్యమ. ఆంధ్ర

ముఖానాని, కేసులైదులలో పా

క్షగాంచుచున్నది. ఎన్ని దినము

నాంజీవిని మంచి గుణములును.

తేజనకు మాత్రమే కాక ఎలాక

కుక్క, పాము, బట్టి మొదలగు

విషజంతువుల కాటులకు నువ్వయో

గించును. తల పాకట్ 1-8 0-8-0

పోస్టేజీ 0-8-0. 1 దశక పాకట్

తల రూ 5-0-0. పోస్టేజీ నాలుగు.

పి కేసారి 2 పాకట్లు తప్పించుకొనువారికి పోస్టేజీ ఇవ్వం

కర్తవ్యము 100% 25 మాసముల కమీషన్ నియ్యబడును

శిరునామ:— థ న ల ప్లీ 30 పె నె.

1.6 కంక టేకే ట్రి, పిడి, సాకారుచేట పోష, మదరాస్.

సావంతుని వనాపధి సారసవరిల్లా

అపరీక్షితు రక్షణకుల జనించు శాస్త్రములకు

జీవించుటకు మందు. మరుపులను, మచ్చలను, గండములను,

పుండ్లను, పూర్వములను అన్ని విధములకు గలుగు చర్మ

కోగములను పోగొట్టును. (రిజి)

మిక్కిలి శక్తి వంతమైన రక్షణకరకారిని

వనాపధి సారసవరిల్లా గుణ మిచ్చుట నిస్సంశయము.

కావలసిన ముఖ్యమధ్యమ అన్ని విధములైన దోషములకు

పోగొట్టును. కేరమునందలి సాదరసవరిల్లా, మలబద్ధ

కును కాల్చెనంబంధమును పోగొట్టుట క్షమను

స్థిరపరచును. కేరమునందు గల 16 రోజుల

కర మందులకు 4 కొన్ని బుద్ధిలో అమృతమును.

పొత్తిటను.— వి. డి. సావంత్,

144. ఫననవాడి, నెం 2 బొంబాయి

Proprietor: P. D. SAVANT,

Fanaswadi, No. 144, No. 2, BOMBAY

పాశ్చాత్య పేంకటాచలపక్షితులవారి

ఆయుర్వేదీయ సిద్ధాపధములు.

1. లక్ష్మీవిలాసరము:—లక్షోపలకుల ప్లేగురోగులు

కు లక్ష్మీవిలాస రసములకు నిరోధకతయొక్కారు. ఒకే

యొక లక్ష్మీవిలాస రసముగల సీసా శిశుయొద్ద నుండేనా

ప్లేగుకు సర్వోత్తమమైన సిద్ధాపధము చేకూర్చి తో

తాకు సంతోషముగ బల్యగలరు. దినజ్వరము, మాడ

శాల్య జ్వరములు, సన్న పాతము మొదలగునవి తప్పక గుణ

మగును. సీసా 1-8 1-0-0, రు. 1 ఇవ్వం. (594-801)

2. క్రినివాసలైలం:—ప్లేగుగడ్డలకును, నందుల నొప్పి

పోవుటకును మంచిమందు. సీసా 1-8 0-8-0, రు. 1 ఇవ్వం.

3. కైక్యానరాసనం:—దీనిని నేవించినప్పటి నుండియే

కు తమకు కట్టి (కలరా) వాంతిచేర్చి, కిరణేడి, అల్ల

భేడు గుణము కాగలరు. సీసా 1-8 1-0-0, రు. 1 ఇవ్వం.

4. లోనుభోదము:—బిడ్డలకు బలకారి; తియ్యని

మందు. ము, మలబద్ధము, అజీరణేడి, కృశీకరము, కడు

పుద్దియందుకు, ఆకలిలేకుండుట మొదలగునవి గుణమందు

బిడ్డలకు పుష్టికలవారగుదురు. సీసా 1-8 0-12-0 రు. 1 ఇవ్వం.

5. లోకామయవార కన్యానిమాత్రము:—బిడ్డలకు మందు

శుభముదినవారికి, బొలింతులకు ఉత్తమగుణ

కారి. జుండము, వడికము, దగ్గు, అజీరణము,

కిరణాళి, పాగ్యవాయువు, మలబద్ధం, జ్వ

రం, చలిజ్వరము, దుర్బలము మొదలగు యిం

కవనేక రోగములను గుణము చేయును.

250 ముతల గల సీసా 0-4-0

రపాళ కర్మతో 5-8 1-8-0

" " 12-8 2-18-0

" " 25-8 5-8-0

ప్రతి కొవధమోకూడ అవసరము తెలుగున పంపబడును

శ్రీ సీతారాధున వైద్యశాల, మైసూరు

అందమైన 1920 క్యాలండరు

జనవరినెల 31 వ తారీఖులోపుగ మా మందులను నొకేసారిగ 6 రూలకు కొనువారలకు

ఒక క్యాలండరు ఉచితముగా పంపబడును.

ఇతరులకు క్యాలండరు 1-కి వి. పి. ఖర్చులు సహా 0-6-0.

మొత్తముగా కొనువారలకు ధర తగ్గించి యివ్వబడును.

వి. పి. గ కాక ముందుగా చీట్లు పంపినవారికి క్యాలండరు చేరవచ్చునో మా జవాబుదారి యుండదు.

కొలదిప్రతులు మాత్రమే ముద్రింపబడినవి. కావలసినవారు వెంటనే తెప్పించుకొనుట యుక్తము.

తామర తైలము | పండ్లపాడి | మోహినితైలము

డబ్బి 1-కి 0-6-0 | డబ్బి 1-కి 0-2-0 | సీసా 1-కి 0-12-0

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు దివ్యామృతము.

దగ్గు, శైత్యము, పడిశము, రొమ్ముపడిశము, తలనొప్పి, వాయువునొప్పులు, పోట్లు,

బెణుకులు, బిళ్లలు మొదలగు నొప్పులకు దివ్యామృతము.

చక్కని డబ్బితో సహా తల రూ. 0-10-0; డబ్బా 1-కి రూ. 5-12-0. పోస్టాఖర్చులు నాలుగు.

అమృతాంజనం డి పో, } 109, ఫ్రేరిరోడ్డు, బొంబాయి,

} 6, తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

ఇంజీరియర్ క్రూ డ్ ఆయిర్ ఎంజనులు 1948

వంతం తీర్చువ ! సమృద్ధము అధికము ! ఫలము ఎక్కువ !

ప్రకృతి పద్ధతి ననుసరించి తయారుచేయబడినవి.

క్రైండింగు మిల్లులు, ఆయిల్ మిల్లులు, అన్ని రకముల

కంపులు, కలర్ క్రైండింగు మిషనులు, సా బెంచీలు, బేలింగు

ప్రెసులు, సిలిండరు నూనెలు, బెల్టింగు, మిల్లుజెన్స ప్రొద్దు

మొదలగు ఇతర అన్ని రకముల మిషనులు మావద్ద కయ్యారుగా

య్యవి.

P. G. Masker & Co.,

Engineers & Contractors,

Appollo Street, Fort, Bombay.

మిక్కిలి సుఖమైన పరిమళద్రవ్యము

టట హారు (రిజిస్టర్డ్)

పరిమళ | **గిన్నిటికి నిది రాజు**

ఇండియా శ్రేణులు... జరిగిన అన్ని ప్రదర్శనములందును చాల

కలకములను శ్రేణుసా కలకములు నియ్యబడినవి.

దీనిలో సారాయి సంబంధ మేమియును లేదు గాన ఆచార

మరులందునుగాడ దీనిని నిరభ్యంతరముగ నుపయోగింపవచ్చును. తమ

విధములగు పువ్వులను నువ్వులను దీనియందు గలదు. ఒకటిరెండు

చుక్కలు జేబునమాటుమీద వేసిన చాలును. అప్పుడే కోనితెచ్చిన

పువ్వులకుల హృదయము కరిచుకొనుటకు పరిమళ మనమిరుముగ

శ్యాపించుచుండును. దీని నువ్వులను నిలయనంతకాలము ముద్రా

మళద్రవ్యములకును నిలువదు. పెద్దపైజా (అర అవున్సుబుద్ది) రు 2-0-0

చుక్కపైజా రు 0-12-0 చిన్న పైజా రు 0-8-0 వి.పి. చార్జ్ రు 0-5-0.

మిషనులందు బోరనివో క్రింది సోల్ ఏజెంట్లకు వ్రాయుడు.

ఆంస్లో ఇండియను డ్రగ్ అండ్ కెమికల్ కంపెనీ,

(D 126 W 100) 155 బామ్బాయ్ సీదు, బొంబాయి.